

10

Število 10 igra v koroški politiki prvenstveno vlogo. Pa naj si mislimo na 10. oktober, ki je sedaj zopet razburjal deželni zbor in povzročal očitke enih in drugih. Pohlepnost, skopuštvost in pomanjkanje patriotizma so si očitali. Govorili so, kakor običajno, o enakopravnosti, prav posebno glasno oni, ki so vestno izpolnjevali „dano povelje“ — „Macht mir das Land deutsch“.

Za tujega opazovalca bi mogoče še stvar zvenela nekam v avstrijski patriotizem, za tistega pa, ki pozna osebe in njihovo početje bližje, so bolj merodajna dejstva kakor besede. Dokumenti takih dejstev so ostali neizbrisni v koroški zgodovini.

Mar ni 10. oktobru sledil „impozanten“ 10. april? Mar ni dobil 10. oktober pravega pojasnila v „Sieg in deutscher Nacht“?

Če že uganjamo zgodovino, tedaj tako, kakor je bila! Preblizu smo dejstvom, preblizu smo 10. aprilu, da bi ga mogli prekričati z vpitjem in klanjanjem prvemu datumu. Grobovi so še sveži, rane, gospodarske in nacionalne še nezaceljene. Ne zapirajmo oči pred dejstvi!

Deseti oktober ne pomeni zmage enega nad drugim, deseti oktober je mnogo več. Njegova vsebina je velika moralna obveznost, ki so jo Nemci v deželi in to ne samo po dani besedi, marveč po dejstvu, da živita v deželi dva naroda, ki morata iskati poti spoštovanja in razumevanja, prevzeli.

Deseti oktober je za nemški del dežele tista visoka šola in merilo, v koliko je zrel ločiti med moje in tvoje. V koliko je ta nemški del sposoben uresničiti napram Slovencem to, kar tirja za svoje rojake v Italiji, kar odklanja kot krivico, če se njemu podobno ali enako meri. Smo zagovorniki osebne lastnine in bistven del osebne lastnine je jezik, je kulturna pripadnost. Doživljali pa smo in tudi danes doživljamo, da javne ustanove kot je šola kratijo mladini tisto osebno imetje, ki so ga starši izročili svojim potomcem. Doživljamo, kako se ravno v tem pogledu vse trudi ustvariti kolektivnega človeka, ki ga na vseh drugih poljih odklanjajo in ga odklanjamo tudi mi, seve na vseh poljih.

Število 10 pa nam v deželi govori še več. Ali nimamo v deželi 10 gimnazij in se Slovenci zaman trudimo za svojo slovensko gimnazijo, ki bi bila tudi izraz tako slavljene enakopravnosti?

Imamo v deželi 10 kmetijskih javnih šol, ki jih vzdržuje dežela. Za te šole sta predvidena v deželnem proračunu skoraj dva milijona šilingov. Za eno slovensko kmetijsko šolo pa ni denarja!

Imamo dve gospodinjski šoli, na kateri bi moral odpasti po § 149 državne ustave sorazmerni del vsake subvencije, ki se odkazuje za kmetijsko izobrazbo. Vse to se godi v imenu enakopravnosti!

Mar ni deželni zbor na svojem zadnjem zasedanju razpravljal, kako bi porabili dva milijona šilingov iz Marshallovega plana in to v istem času, ko merodajni trdijo, da za slovensko šolo ni denarja. Mar bodo zopet s tem denarjem hoteli poravnati primanjkljaje pri proslavah desetega oktobra?

Skoraj pred pol letom smo zahtevali ustanovitev centralnega urada za narodnostna vprašanja pri zvezni vladi, kjer naj bi bilo pristojno mesto, ki bi posredovalo tudi Slovencem enakopravnost. Kancler je s pismom od 15. II. 1950 št. 385/1950 odgovoril deželnemu glavarju, da državna ustava tega ne predvideva, pač pa naj se v okvirju deželne vlade tak urad ustanovi in ga bo

Zunanji ministri v Londonu

V Londonu so se sestali zunanji ministri treh zapadnih velesil, da podvzamejo ukrepe v smislu poenotenja političnih, gospodarskih in vojaških ukrepov na Zapadu. Pri tem so baje dosegli enotno stališče napram Nemčiji in napram ruskemu militarizmu, kakor navaja uradna objava.

Zanimivost te objave je v tem, da zunanji ministri v uradni objavi naglašajo, da je postala Rusija prva vojaška sila na svetu, katera predstavlja nevarnost za ves ostali svet. Uradna objava ni več omenjala nevarnosti komunizma, marveč nevarnost ruskega militarizma.

V očigled te ugotovitve so ostale točke objave bolj propagandističnega zna-

čaja in njihov namen je mobilizacija zapadnega sveta proti tej nevarnosti.

Nemškemu narodu so povedali, da so tudi oni zaskrbljeni radi nedavne ruske objave, da nemških ujetnikov v Rusiji ni več.

Avstriji pa so ponovno povedali, da je izključno Rusija kriva vsega zavlačenja v zadevi državne pogodbe. V tej zvezi so v objavi tudi naglasili, da dobi posebne olajšave glede zasedbe.

V bistvu pa smo mnenja, da je igral pri vsem posvetovanju zunanjih ministrov najvažnejšo vlogo predlog francoskega zunanjega ministra Schumana, ki prenaša težo vsega problema na Zapadu iz političnega na gospodarsko področje.

Schumanov predlog

Pred začetkom zasedanja v Londonu je francoski zunanji minister g. Schuman v Parizu objavil svoj načrt spojitve nemških in francoskih gospodarskih osnov. Nemški premog v Porurju in francosko železo v Alzaciji naj bi skupno tvorila osrčje gospodarskega poenotenja in sodelovanja na zapadu. Nesoglasje med Francozi in Nemci je ležalo zadnje desetletja pretežno na političnem polju, med Anglijo in Nemčijo pa na gospodarskem polju.

V tej smeri se je Amerika že dolgo časa trudila, vendar je bil odmev posebno v Angliji z ozirom na morebitno ponovno nemško konkurenco odklonilen in šele, ko so Francijo prisilile politične nujnosti tako daleč, je Francija pristala

na ameriške načrte in je tudi Anglija rekla svoj načelni „ja“.

Povezava imenovanih gospodarskih središč bi prisilila tudi Belgijo in Holandsko k najtesnejšemu sodelovanju. Tudi Italija je po svojem zunanjem ministru že izjavila pripravljenost za tako sodelovanje.

Razume se, da bo Amerika tako dalekosežno sodelovanje zapadnih sil v Evropi z vsemi sredstvi tudi vojaško podprla, ker se pač tudi vojaško gledano spleča brani tako obsežno gospodarsko zmogljivost.

Pristaviti pa moramo, da so tudi politiki zapadne Nemčije Schumanov predlog pozdravili in izrazili pripravljenost sodelovanja.

Ločeni svetovi

Podlaga vsakemu oboroževanju in vsaki vojaški sili je urejeno gospodarstvo in njegova zmogljivost. Tako pomeni tudi ureditev gospodarskih prilik na zapadu utrjevanje vojaških položajev in zaostritev odnosov med Vzhodom in Zapadom.

V dosedanji politični borbi sta bili obe strani seve zainteresirani, da zaneseta svoj vpliv kolikor mogoče daleč v območje drugega.

Sedaj pa je treba na svojem območju utrjevati gospodarski in vojaški položaj. V tem smislu se bodo tudi poostrele črte med zasedbenimi silami in zveze med posameznimi conami se bodo zmanjšale in če bo šel razvoj v tem

zvezna vlada podpirala z vsemi razpoložljivimi sredstvi; deželni glavar pa je temu pismu pristavil, da je v vseh „manjšinskih“ vprašanjih pristojna izključno zvezna vlada. K prvi trditve bi si dovolili le eno pripombo in sicer, da državna ustava tudi ne predvideva zasedbe in tudi ne predvideva Marshallovega plana.

To edinstveno pismo smo predali v študij in oceno znanemu avstrijskemu juristu (pravniku), ki pravi, da po formulaciji pisma v Avstriji ni pristojnega mesta, ki bi tudi Slovencem odmerjalo pravice.

Taka so torej dejstva, ki se zbirajo okoli števila 10. Največji krik ni v stanu zabrisati takih dejstev.

Vestno homo javnost opozarjali na vse nedostatke in vse poizkuse prikriti storjene ali tekoče krivice in na obveznosti, ki so jih prevzeli in jih ne izvršujejo.

pravcu naprej, tudi končno prenehale. To pomeni praktično delitev Nemčije v dva dela in na isti liniji delitev Avstrije v vzhod in zapad. Ponovno smo mi o tej stvari že pisali in ta razvoj tudi nakažovali.

Razmejitev v Sredozemlju?

Na evropskem kontinentu je po vojaški zasedbi nekako začrtana linija med Zapadom in Vzhodom.

V južnem delu Evrope sicer te linije ne vidimo neposredno. Po sporu med Titom in kominformom se je Zapadu posrečilo, da je porinil to linijo proti vzhodu na mejo Bolgarije in Madžarske. Ta linija poteka preko Grčije in Turčije v Bližnji vzhod. Ta črta pa pomeni zaledje Sredozemskega morja in bo seve Zapad zastavil vse svoje gospodarske in vojaške sile, da to pomosko pot drži odprto.

Da pri vsem tem tudi Vzhod ne spi, lahko opazimo na gotovih pojavih v arabskem svetu. Tu pa je britanska politika v očigled velikosti arabskega sveta skušala pridobiti naklonjenost Arabcev, ki imajo v posesti ozemlje severne Afrike in Bližnjega vzhoda. Pri tej svoji politiki je Anglija zgubila naklonjenost Izraela (židovska država) in pridobila le majhen del Arabcev.

Med Arabci pa je močno stremljenje po enotnosti in nositelj te zamisli je Arabska liga, to je zveza raznih arabskih držav. Med temi so najvplivnejše Egipt, Saudi Arabija in Irak. Ravno te države pa so po svoji politiki protibri-

Trygve Lie pri Stalinu

V ponedeljek, dne 15. maja zvečer je sprejel predsednik sovjetskega ministrskega sveta generalisimus Stalin glavnega tajnika Organizacije združenih narodov Trygve Lie-a.

Pri sprejemu sta bila navzoča tudi namestnik ministrskega predsed. Stalina, Vjačeslav Molotov in zunanji minister Sovjetske zveze, Andrej Višinski.

Jugoslavanska delavska zveza

Na glavni skupščini dne 15. maja je sklenila v Beogradu jugoslavanska delavska zveza, da izstopi iz komunistične svetovne delavske zveze in da prekine takoj vsak stik s to zvezo, dokler ta ne spremeni svoje politike do jugoslovanskih delavskih zvez.

Istočasno je sklenila jugoslavanska delavska zveza, da ne bo pristopila k nobeni drugi mednarodni delavski organizaciji.

Dr. Jachym bo posvečen v Rimu

Nadškofijsko tajništvo na Dunaju sporoča, da je po sporočilu papeškega državnega tajništva sv. oče dovolil, da sprejme dr. Jachym, ki je — kakor znano — odklonil posvečenje za škofa na Dunaju, to posvečenje v Rimu.

Slovesno posvečenje bo izvršil kardinal nadškof Innitzer v petek, dne 19. maja v Rimu, kjer bo dr. Jachym posvečen za škofa v cerkvi „Santa Maria dell' Anima“.

Volitve v Turčiji — poraz vladne stranke

V nedeljo, dne 14. maja so bile v Turčiji volitve v turško narodno skupščino. Pri tem je bila poražena sedanja vladna stranka, to je Republikanska ljudska stranka, ki je imela v parlamentu do sedaj od 487 poslancev 402 poslancev.

Pri nedeljskih volitvah je dobila demokratska stranka vsaj 350 poslancev. Celoturški državni predsednik Izmet İnönü je bil na volitvah poražen v glavnem turškem mestu v Ankari, pač pa je dobil večino v nekem drugem volivnem okraju.

Zunanja politika Turčije se zaradi tega izida volitev ne bo spremenila, pač pa bo tak izid volitev vplival na turško notranjo politiko.

tanske in tudi proti kralju Abdulahu, katerega Velika Britanija podpira.

Na drugi strani pa se tudi Vzhod v ostalih delih severne Afrike na vso moč trudi, da bi pod firmo narodne osvoboditve slabil zapadne postojanke.

Preko Egipta in Abesinije pa grede take vezi tudi v francoske kolonije. Zaskrbljenost za svoje kolonije pa žene Francijo v Evropi do popustljivosti, ki jo še ni bilo pričakovati. Kajti združitev francoskega in nemškega gospodarstva, kakor ga nakazuje Schumanov predlog, pomeni tudi okrnitev gibčnosti francoske države.

Maršal Tito o dobrem sosedstvu

Maršal Tito je sprejel te dni zastopnika švicarske italijanske oddajne postaje Monte Ceneri. Na vprašanje o odnosih Jugoslavije do Italije, Grčije in Avstrije je maršal Tito dejal:

„Prvi predpogoj dobrega sosedstva je obstoj dobrih gospodarskih zvez. Drugi predpogoj je obstoj kulturnih zvez. Tretji predpogoj pa je, da vzajemno preneha vsaka nasprotna propaganda in vsako hujskanje v vsaki državi.“

Politični teden

Evropa, pa tudi ves svet stoji v teh tednih pred važnimi odločitvami. Odnosi med Vzhodom in Zapadom so prišli malodane na mrtvo točko. Sovjeti so sicer še člani Združenih narodov, toda bolj na papirju kot v resnici. Takozvana železna zavesa je pričela padati že leta 1946 in je danes bolj utrjena in grozeča kot je bila kdaj prej. Leta 1946 so zapadni zavezniki spoznali, da se je zmaga iz leta 1945 prevrgla v tiho in vedno bolj zagrizeno diplomatsko in podtalno vojno. V letu 1945 je bil komunizem spričo moralne in materialne obubožanosti Evrope zelo blizu svojega cilja. Ogromne pošiljke živih in drugih življenjskih potrebščin, ki jih je Amerika v okviru Marshallovega načrta pričela voziti v Evropo, so zamogle dvigniti življenjsko raven zapadnoevropskega človeka, ki je tako postajal vedno bolj nedovzet za revolucionarne ideje. To razdoblje od leta 1946 pa do danes pa se je, kot je podoba, končalo. Po prepričanju zapadnih državnikov ne zadoštuje več, da je odstranjena nevarnost domačih revolucij. Treba je pričeti graditi tudi vojaško varnost zapadnoevropskih držav, ki je seveda tudi varnost Amerike.

Sovjetska povojna politika je nadvse spretna in brezobzirna v izbiri poti do cilja. V kolikor ji načrti z Evropo niso uspeli, pa je zato v Aziji dosegla velik uspeh z razvojem na Kitajskem. Skoraj vse lansko leto je kazalo, da namerava Sovjeti svoje položaje v Evropi samo utrditi. Njihova politika je bila videti napadalna samo proti Titovi Jugoslaviji. Medtem pa je Mao-tse-tung s svojimi kitajskim rdečimi armadami podvrigel ogromna ozemlja, kjer živi okrog 400 milijonov ljudi. Nastala je vsaj po obsegu nova komunistična velesila. To je največji uspeh komunistične ideologije, katere ekspanzivični nosilec je Sovjetska zveza. — Borba za položaje na Daljnem vzhodu še ni končana, za to tudi nje izid še ni odločen.

V Evropi pa so morali Sovjeti utrpeti nekaj pomembnih porazov. Njihova balkanska politika je toliko kot propadla, njih blokada Berlina ni bila učinkovita, komunistične stranke po zapadnoevropskih državah so v nazadovanju. Njih borba proti Atlantskem paktu je brez praktičnega uspeha.

Takšno je bilo stanje ob rojstvu letošnjega leta. Zadnje tedne pa je videti, da so Sovjeti spet obrnili vso težo svoje pozornosti in politične aktivnosti na Evropo. Izvedli so praktično priključitev vzhodne Nemčije k svojemu bloku in kar se v tej coni dogaja, kaže na popolno odrezanje vzhodne Nemčije od zapadne. To pomeni, da bi bilo v takem razvoju otročje misliti na kako bodočo nevtralizirano Nemčijo, ki naj bi bila most med Vzhodom in Zapadom. Tudi z Avstrijo ni nič bolje. Tudi zadnji optimisti so obupali, da bi prišlo v bližnji bodočnosti do mirovne pogodbe. Sovjetska intervencija v vprašanju Trsta ter pritisk na Turčijo radi dardanelške ožine kažejo prav tako, da je Evropa spet postala glavno torišče borbe med Ameriko in Sovjetsko zvezo.

VRATA ZA SPORAZUM SO OSTALA ODPERTA

Zadnji teden smo pisali o potovanju generalnega tajnika Organizacije združenih narodov, Trygve Lie-ja, v Moskvo. Ta diplomat je še edini, ki hodi s pomirjevalnimi predlogi skozi vrata med Vzhodom in Zapadom, ki so postala že zelo, zelo ozka. Čez Prago je odpotoval v Moskvo in sprejem v Pragi baje ni bil tak, kakršnega je pričakoval. Še predno je prispel na ozemlje ljudsko-demokratskih držav, je izjavil, da si bo prizadeval, da bi sledeče države postale članice Združenih narodov: Albanija, Bolgarija, Rumunija, Madžarska, Finska, Italija, Portugalska in Avstrija. Štiri od teh držav spadajo v Vzhodni blok, ostale štiri pa so orijentirane na Zapad. Uresničenje njegovega predloga bi nedvomno predstavljalo ojačenje ruskega vpliva v OZN in je skoraj gotovo, da je Trygve Lie s to svojo izjavo hotel tudi na zunaj ponuditi roko Kremlju. Ko to pišemo, odeva pa še ves njegov obisk popolen molk. Sprejel ga je zunanji minister Višinski, o čem sta govorila, ne vemo. Sprejel ga je Gromyko in

tudi o tem razgovoru ni bilo izdano nobeno poročilo. Na vsak način na Zapadu zelo dvomijo, da bi Trygve Lie mogel doseči kak uspeh.

TREBA PA SE JE PRIPRAVITI ZA VSAK SLUČAJ

In to je namen londonske konference treh zunanjih ministrov, ki se je pričela v četrtek. Amerikanec Dean Acheson, Francoz Robert Schuman in Anglež Ernest Bevin so se posvetovali, katere ukrepe je treba podvzeti, da bo Zapadni svet ohranil svojo trdnost v neizprosnih hladni vojni s komunizmom. Ta konferenca je bila skrbno pripravljena. Dogodek, ki ji daje pa še poseben pomen, je pač senzacionalni predlog francoskega zunanjega ministra Schumana, ki predstavlja dalekosežen preokret v

FRANCOSKO-NEMSKIH ODNOSAJH

Dean Acheson je imel najprej z njim dolge pogovore v Parizu. Govorila sta o težavnem položaju francoskih kolonialnih čet v Indokini, ki ne morejo zadušiti odporiškega gibanja, ker so pre slabo oborožene in premalo številne. Dean Acheson mu je obljubil ameriško pomoč. Drugi, še važnejši razgovor pa se je tikal nemškega vprašanja. Uspeh se je pokazal že čez dva dni, ko je Schuman ponudil roko Nemčiji in

SKUPNO UPRAVLJANJE IN IZKORIŠČANJE PORURSKIH RUDNIKOV IN TAMOŠNJE TEŽKE INDUSTRIJE

S tem bo odstranjen glavni kamen spodtike med obema državama. Uresničenje tega predloga pa bi dalo tudi prvi temelj bodoče zapadnoevropske unije, ki bi imela na ta način veliko skupno težko industrijo, kateri bi se priključile še industrije Belgije in Nizozemske. Atlantski pakt bi s tem dobil enotno gospodarsko in tudi vojaško podlago, kar je največja želja in cilj ameriške politike v Evropi.

Kakšni so bili prvi odzivi na francosko ponudbo? V Nemčiji so z izjemo nekaterih socialističnih prvakov navdušeni. Kancler Adenauer je izjavil, da je Schuman napravil ponudbo zgodovinskega pomena in da bodo Nemci s svoje strani vse storili, da bodo izpolnili svojo nalogo v evropski skupnosti.

Videti je torej, da Schumanov obisk v Nemčiji pred dobrim mesecem le ni bil brez uspeha, kot je takrat izgledalo. Seveda je tudi Acheson k vsemu mnogo prispeval. Nemški socialisti pa gledajo na to rešitev zato z nezaupanjem, ker se boje, da bo privatni kapital v obliki kartelov zaigral prvo vlogo, kar nasprotuje socialistični gospodarski politiki. Angleško stališče še ni povsem jasno, čeprav je predsednik Attlee načelno pozdravil Schumanovo ponudbo. Angleži se pač boje za svoj gospodarski trg v Evropi.

Tako je torej londonska konferenca zunanjih ministrov pričetek dalekosežnih novih ukrepov.

ITALIJANSKI ZUNANJI MINISTER V LONDONU

Grof Sforza je prispel v London in izjavil, da je Italija pripravljena pridružiti se francosko-nemškemu načrtu. Seveda so še drugi nagibi, ki so ga pripeljali v London. Nekaj takega je vprašanje Trsta, saj je skoraj gotovo spomnil zaveznike na svoječasno obljubo, da ga bodo vrnila Italiji. To pa Angležem in Amerikancem ni prijetno. Tudi vprašanje kolonij in končno položaj v Albaniji Italijane zelo zanima.

O DELITVI ALBANIJE

se je pretekli teden mnogo pisalo. Videti je, da so Rusi svojega najmanjšega varovančaka precej zanemarili. Govori se, da nameravajo sploh opustiti njegovo preživljanje in vzdrževanje. Južni in severni sosed — Grčija in Jugoslavija bi v tem slučaju utegnili priti v skušnjavo, da bi zasedla vsak svoj del države, ki tako težko živi. Italijani seveda niso pozabili, da je Albanija svoječasno bila nasilno priključena njihovemu „imperiju“, vendar je kaj malo verjetno, da bi njihovemu apetitu po tej deželi, če ga še imajo, hotel kdo prisluniti.

ATOMSKA ENERGIJA V MIROVNE SVRHE

Tak razvoj v korist človeštva si pač vsak želi. Amerikanci napovedujejo, da bo v kratkem mogoče uporabljati atom-

ske energijo na raznih gospodarskih in prometnih področjih. Služila bo v prvi vrsti kot pogonsko sredstvo, pa tudi pri obdelovanju in izboljševanju večjih zemeljskih predelov jo bo mogoče uspešno uporabiti. Prav tako v medicinski znanosti. Rusi pa so pred nedavnim govorili o enakih načrtih.

Istočasno pa javljajo iz Amerike, da so iznašli celo vrsto

NOVIH TAJNIH OROŽIJ

kot so to majhne žepne podmornice, ki jih bo poganjala atomska energija; nadalje več vrst plinov, razne nove načine uporabe Radarjevih aparatov in razna orožja z uporabo strupenih bakterij. Amerika hoče za vsako ceno ohraniti prvenstvo v oboje in se ne straši nobenih še tako velikih izdatkov. Predsednik Truman je dejal: „Dokler sem jaz predsednik, ne bomo dolarju dali prednosti pred svetovnim mirom.“

PATRIARH GAVRILO

Patriarh srbske pravoslavne cerkve dr. Gavriilo Dožič je umrl 7. maja.

Raztreseni po vsem svetu

Večina Slovencev živi v Sloveniji. Izven Slovenije jih je največ na Koroškem in pa na Tržaškem ozemlju. Še nadalje, so tisti Slovenci, ki so po letu 1945 spet ostali pod Italijo. Nekaj drobcev jih je v porabju na Madžarskem.

Že pred prvo svetovno vojno jih je šlo na tisoče čez morje, v Severno Ameriko, posebno s Kranjskega, a tudi z naše strani Karavank, pred in po plebiscitu. Pesnik Župančič se je v mogočnih verzih svoje „Dume“ trpko zamislil nad tem izgubljanjem slovenskih sil v daljnem svetu; v izseljenstvu je videl skelečo rano našega narodnega telesa. Ko so zaradi italijanske zasedbe in zaradi poitalijančevanja in fašističnega preganjanja spet desetstisoči rojakov morali zapustiti Primorsko in Kras, se jih je veliki pesnik spet spomnil z lepo pesmijo. Takrat je bil res glasnik slovenske bolečine in vreden naslednik Prešernov.

Z „leti strahote“ — kakor je napisal Cankar — med 1914 in 1918, v katerih smo plačali Slovenci tako visok krvni davek, z razočaranji, ki so nam jih prinesle mirovne pogodbe in vse, kar jim je sledilo, pa kupa bridkih preizkušenj za naše ljudstvo še ni bila polna.

Vsem nam je še v mislih dolga vrsta krivic in zločinov, s katerimi so skušali med drugo svetovno vojno uničiti vse, ki niso hoteli kloniti glave in ki so hoteli ostati zvesti materini besedi. Nesreča je to pot bolj kot kdaj prej zadela ves narod in ga je bolj kot kdaj prej združila v trpljenju in v odporu. Pa še ni bilo dovolj. Narodu, ki je hotel mir in svobodo in pravico, so prinesli komunisti revolucijo, diktaturo in novo duhovno razedinjenje.

Tokrat je Župančič za čudo molčal. Preveč je bilo zastav z rdečimi zvezdami, da bi videl solze mater in nevest, preveč je bilo vpitja po Ljubljani, da bi utegnil prisluniti utripanju tistega, kar se je dogajalo v duši naroda. Po letu 1945 so se spet množice Slovencev, ki niso marali zamenjati eno nasilje z drugim, razlile čez meje domovine, v svet, neznani usodi naproti.

Rekli smo že, da so šli mnogi naši kmečki ljudje že pred in po letu 1900 v Ameriko, s trebuhom za kruhom. V dobi med dvema vojskama jih je spet veliko šlo s culo na rami delat v Nemčijo, v Francijo in v Belgijo, v rudnike in v tovarne. Ko je bil premagan Hitler, je kazalo, da bo tega konec in da bo slej postala slovenska zemlja gostoljuben dom za vse. Zgodilo pa se je žal drugače.

Raztreseni po vsem svetu si zdaj spet novi slovenski begunci služijo kruh daleč od rodnega ognjišča. Najmanj srečni med njimi so še zmeraj v taboriščih za „razseljene osebe“ v Italiji, v Avstriji in v Nemčiji. Drugi si že gradijo novo streho v obeh Amerikah, v Afriki in v Avstraliji. Slovenci znamo biti podjetni

Ob prevratu 27. marca 1941 je igral kot poglavar pravoslavne cerkve važno vlogo in pri nemškem napadu na Jugoslavijo zastupil deželo. Vodilna vloga mu je pripadla tudi v emigraciji za časa druge svetovne vojne.

Leta 1946 pa se je patriarh vrnil spet v domovino in so se tudi odnosi med pravoslavno cerkvijo in komunističnim režimom nekoliko poboljšali.

HITLER JE SPREMENIL LIK KANALSKE DOLINE

Pod parolo „Heim ins Reich“ so tudi Kanalcani zapustili svoj rodni krov in tako napravili mesta novim priseljencem iz juga. Kanalska dolina šteje v celoti 8961 duš. Domačinov je ostalo le še 1900 duš, to je 21% vsega prebivalstva; ti imajo večino le še v dveh slovenskih vaseh, v Žabnicah in Ukvah. V Ovčji vasi pa je 70 domačinov in 187 Italijanov.

Po letu 1918 se je priselilo 6369 Italijanov in 693 Slovencev iz Julijske krajine.

V Rablju je še 600 slovenskih rudarjev, ki pa ne morejo doseči slovenske šole!

Slovenski občevalni jezik ima še 1800 prebivalcev kanalske doline.

in pridni in ni nas zlahka ugnati. Marsikdo med tistimi, ki so jih brezsrčni bratje prodali v tujino, marsikdo med tistimi, ki so hoteli misliti in sanjati po svoje, bo postal — kakor egiptovski Jozef v svetem pismu — ugleden in koristen človek v deželi, kamor ga je zanesla usoda. In nikjer ni rečeno, da ga ne bo domovina nekoč še potrebovala... Upajmo samo, da takrat leta ne bodo tako suha kakor sedanja in da bodo imele tudi krave boljše težo.

Razpniimo zemljevid in pogledjmo: Sosednje države smo že omenili; ob njih se ne homo zamujali, saj tudi večina naših emigrantov tam ne namerja ostati. V Evropi so še manjše skupine v Španiji, v Franciji in v Belgiji; med njimi je precej študentov. Več se jih je zbralo v Veliki Britaniji. Čeprav imajo trd boj za življenje, so Slovenci na Angleškem živahno delavni za narodno stvar in ne misli vsak samo nase. Tam so pokrenili demokratično gibanje „Slovenska Pravda“, ki izdaja dva mesečna lista, „Slovensko Pravdo“ in „Klic Triglavu“. Oba pogumno izpovedujeta svobodno slovensko misel.

Velika nova slovenska naselbina se ustvarja v Argentini; nekaj jih je šlo tudi v druge države Južne in Srednje Amerike (Venezuela, Bolivija, Čile). V Buenos Airesu in drugod v Argentini, kljub vsakodnevnim skrbom, ne pozabljajo, da so Slovenci. Društveno življenje je že zelo razvito. Tam je mnogo uglednih in sposobnih prosvetnih delavcev, duhovnikov in gospodarstvenikov iz stare domovine. Izdajajo dobro urejvan tednik „Svobodna Slovenija.“

V Zedinjenih državah so šli slovenski begunci po večini v severne države blizu kanadske meje, kjer živi — zlasti v Clevelandu in Chikagu — na stotisoče Američanov slovenskega rodu. Tam sodelujejo v društvenih in časnikarskih ustanovah staronaseljencev in tudi sami izdajajo več glasil.

Nekaj slovenskih inteligentov je v Avstraliji. Mož, ki je igral važno vlogo v ljubljanskih trgovskih krajih, se je že krepko uveljavil v deželi kengurujev, na najmanjšem izmed petih kontinentov. Več naših inženirjev dela v Južni Afriki; zmožen mlad slovenski zdravnik zdravi črnice v neki francoski koloniji. Res, skoraj ni kraja pod soncem, kjer se ne bi mogel Slovenec pomeniti v svojem jeziku. Povsod so naši ljudje, ki vsaj nekeje skrito v svojih srcih nosijo misel na „nebesa pod Triglavom“, na daljno mesto pod Gradom, na vas domačo, ki leži nekeje blizu Adrijanskega morja ali pa pod strmimi gorenjskimi Alpami ali pa med vinorodnimi štajerskimi griči ali pa v ravnini ob Dravi in Muri.

Raztreseni po vsem svetu delajo, molijo, čakajo in upajo.

Tajnost „letečih krožnikov“?

David Lawrence objavlja v „New York Herald Tribune“ sledeči članek:

Ko je pred kratkim ameriška vojska razkrila tajnost, ki je obdajala poskuse z raketnimi motorji, ki jih dela „General Electric“ v Schenectady v državi New York, je bil dosežen velik napredek v razlaganju raznih vrst predmetov, ki letajo po zraku in ki jih imenujejo z raznovrstnimi imeni: od „letečih krožnikov“ do meteoritov in do medplanetarnih zračnih ladij.

Zdaj so uradno objavili, da so poskusili na letalskem oporišču White Sands v Novi Mehiki posebno vrsto rakete z motornim pogonom. To je pa samo eden od številnih predmetov, katere vidijo letati po zraku opazovalci v tej coni.

Obrambno ministrstvo zatrjuje v svoji objavi, da ima javno mnenje zmoten pojem o letalu normalne vrste; za strokovnjake in znanstvenike je danes normalno letalo tudi že leteči predmet, katerega širša javnost nima za letalo.

Danes letajo po našem nebu letala brez pilota, ki se lahko gibajo z veliko brzino. Raketna letala občinstvo še zelo malo pozna; ta letala izginejo iz vidika

vse letalske tovarne tega področja.

General Joseph McNarney, poveljnik Air Material Command, je izjavil, da so dosegli velik napredek v proizvodnji priprav za vodstvo izstrelkov, ki lahko letijo z brzino 1150 km na uro in ki lahko letijo brez prestanka 8000 km daleč.

Če pa kljub temu vprašamo odgovorne kroge, če jim je kaj znano o letečih krožnikih, bodo gotovo odgovorili da ne. Če jih pa vprašamo, če predmeti posebne vrste, katerih javnost ne pozna, letajo po zraku v toku poskusov zasebnih tvrdk, katere delajo po naročilu vlade, priznajo brez obotavljanja, da so to dejansko taki predmeti.

Večina poročil o teh čudnih predmetih prihaja iz južnozahodnih področij Združenih držav, v katerih ravno delajo te poskuse. Tako je v aprilu poročal časopis „Mineral County Independent“, ki izhaja v mestecu Hawthorne v Nevadi, da so številni meščani videli skozi deset minut dva leteča predmeta, ki sta se dvigala v zraku in ki sta dosegla znatno večjo višino kot navadna letala. Ta časopis je istočasno poročal, da sta bila ta predmeta zelo podobna letečim krikolom.

Vladni strokovnjaki so hitro izjavili, da so to navadna letala, ki imajo nekatere posebne značilnosti.

Če bi hotele oblasti dajati izjave o raznih poskusih, ki se zdaj vršijo, bi s tem odkrile tajnosti vojaškega značaja. To je tudi glavni razlog, zaradi katerega je obrambno ministrstvo ukinilo poizvedbe o raznih opažanjih.

Zato tudi niso objavili uspehov o izvršenih poizvedbah glede letečih krožnikov v letu 1949 ali v najnovejšem času, čeprav stalno izjavljajo, da so vsi podatki na razpolago tisku.

Major Josse E. Stay, namestnik ravnatelja tiskovnega urada obrambnega ministrstva, je odločno izjavil, da niso objavili nobenih poročil ameriškega letalstva o letečih krožnikih, ki zadevajo opažanja od leta 1948 dalje. Major je tudi izjavil, da danes lahko velik del poročil iz časa pred letom 1948 že objavi, da pa je ameriško letalstvo preprečilo deloma tudi te objave; ni pa predvideno objavljanje poročil o opažanjih v zadnjih letih.

Predstavniki vlade pa brez obotavljanja lahko izjavijo, da ti leteči predmeti, ki jih opaža javnost, ne prihajajo iz drugih planetov ali iz tujih dežel in da smatrajo strokovnjaki te predmete za letala kot druga letala. Važnost teh letal bo lahko javnost spoznala pravočasno v eventualni bodoči vojni.

**Avstrijska
kakovostna vina
Južnotirolska vina
nudi:**

VINSKE KLETI

L. PELIKAN

Celovec-Klagenfurt, Pfarrhofgasse 6
Telefon 25 62

Sedež: Dunaj V. Siebenbrunneng. 48
Telefon B 27-3-71

Za evropsko zvezo

Izid poizvedovanj, katere so vodili londonska poizvedovalna ustanova Eric Stern, za gibanje za združitve Evrope ter Winston Churchill, Alcide De Gasperi in Spaak je pokazal, da je večina prebivalstva na Norveškem, Nizozemskem, Franciji, Italiji in zahodni Nemčiji za ustanovitev zveze evropskih držav. Izid glasovanja je objavil v New Yorku general William J. Donovan, predsednik ameriškega odbora evropske zveze, v Parizu pa Paul Henry Spaak, predsednik posvetovalne skupščine evropskega sveta.

Od vseh povprašanih se je 46% izreklo za politično in gospodarsko združitve Evrope, 9% je bilo proti, 27% pa neodločenih.

Donovan je med drugim dejal: „Zdaj vemo, da v nekaterih evropskih državah ljudje prednjačijo pred voditelji v spoznanju, da zahtevajo njihove skupne koristi in skupna vprašanja skupne ukrepe. V petih državah, kjer se je vodilo povpraševanje, se voditelji zdaj lahko zavedajo, da jim je prebivalstvo povedalo, kaj morajo ukreniti.“

Dodal je, da je izid toliko bolj značilen, ker so vprašanja, katera so predložili ljudem, poudarjala morebitne nepovoljne posledice, s katerimi utegne biti zvezana združitve.

Izid poizvedovanja za posamezne države je naslednji:

	za	proti	neodloč.
Norveška	64%	11%	25%
Nizozemska	51%	6%	43%
Zah. Nemčija	68%	8%	24%
Italija	71%	8%	21%
Francija	56%	12%	32%

UMETNO USNJE

za prevleko avtomobilskih sedežev
USNjeno SUKNO
v vseh barvah
DONAULEUM
in pristni
KORK-LINOLEJ

Cecny

A. SACHER NASLEDNIKI
CELOVEC-KLAGENFURT,
Neuer Platz 3

že po par sekundah potem ko smo jih opazili.

Leteča telesa, ki se pojavljajo v zraku, so raznih vrst: nekatera vodijo iz drugih letal proti posebnim ciljem. Na tem polju so v teku zelo intenzivna raziskovanja. Dne 5. januarja 1950 je United Press objavila brzojavko iz Los Angelesa, ki je med drugim poročala:

„Industrije južne Kalifornije za letalske gradnje so prenehale z dobo nedelavnosti po vojni; zdaj so polno zaposlene z izvajanjem ogromnega tajnega načrta, ki zadeva vojna sredstva za vojno bodočnosti. Oborožene sile nočejo objaviti velikosti izdatkov za izvajanje tega načrta in tudi ne števila pri tem načrtu zaposlenih oseb. Obseg tega načrta pa lahko presodimo iz dejstva, da se bavijo s poskusi z vodenimi izstrelki skoraj

Kam pa biemi?

V kavarno-slaščičarno **B. MUSIL & SOHN** Restavracija, kavarna 10. Oktober Straße 14, Tel. 12-94 in slaščičarna

Sladolec - pecivo - osvežila in mesna jedila

Odprto od 7 ure zjutraj do 11 ure zvečer

Karel Mauser:

Mrtvi rod

IZVIREN ROMAN IZ ZILJSKE DOLINE
25.

Motnikov se je obrnil od vrat v izbo. Z norim smehom se je razgledoval po obloženih mizah.

„Oženi se, Hanzej, pa se ti bo dobro godilo,“ je nekdo pijano zakričal iz kota.

Norec se je smejal. Ob vsej svoji velikosti je bil videti majhen, otročji.

„Bi rad jedel?“ je hipoma čudno resno vprašal. Foltej.

Motnikov je prikimal in snel klobuk.

Mladi Podlipnik je grabil z mize in nasipal. Motnikov se je smejal.

Stari Podlipnik se ni zganil. Zabode no je buljil v sina.

Potlej se je Motnikov nenadoma zasukal in skočil proti vratom. Klobuk z dobrotami je držal pred seboj.

Foltej ni videl ali ga je kdo spotaknil ali je sam padel, ravno pred vrati je zgrmel po tleh, da je udaril z glavo ob podboje. Kosi pogače so se razleteli.

Z vekom je Motnikov vstal. S čela nad očesom mu je kapljala kri. Foltej še ni videl vekati fanta. Kakor je bil pi-

jan, se mu je zasmil. Norčev vek ga je bolel.

Z vekom je norec pričel pobirati raztrešene kose. Folteju se je zagabilo. Skočil je k njemu, ga potegnil kvišku in ga vlekel nazaj k mizi.

„Nastavi klobuk!“

Motnikov se je pričel spet smejati.

Tedaj je stari Podlipnik planil.

„Tisto naj pobere, kar je stresel. Dobro je zanj.“

„Umazanega ne bo jedel,“ je bleknil Foltej.

„Pobere naj! Tega ne bo nesel iz naše hiše.“

Zgrabil je Folteja za roko.

„Pusti!“

Foltejeve pijane oči so zagorele.

„Moje je, kar mu dajem. Gospodar sem jaz.“

Podlipnik je omahnil na stol, pa se spet koj vzdignil in s prstom pokazal na odprta vrata.

„Ven!“

Skušal je zatuliti, pa se mu je odtrgal iz prsi le hripav, pijan krik.

Motnikov je bil že med vrati.

„Polko!“ je zavpil Foltej.

Otrdeli pari so se spet zasukali. Pečnik je pogovarjal Podlipnika, ki je sikal proti sinu.

Foltej se ni zmenil zanj. Pijana zavest, da se je prvič in pred ljudmi uprl očetu, ga je osrečevala.

Greta je molče strmela vanj.

Motnikov je to noč spal pri Kašniku. Stara Kašnica mu je zavila pogačo, ki jo je prinesel od Podlipnika.

„Vidiš, rekla sem ti, da pojdi. Pogača je dobra.“

„Dobra, dobra,“ se smeje Hanzej.

Stara Kašnica je vso noč mislila na Mojco. Prav do jutra, ko so pri Podlipniku onemeli poslednji pijani glasovi.

*

Pri Podlipniku se je prvi vzdignil stari Podlipnik. Glava mu je bila sicer težka, toda iz prve toposti je vendarle zagorela Foltejeva trma, ki jo je pokazal sinoči.

Ko je že proti jutru legel, ga je obšla čudna bridkost. Umakniti se je moral mladima, prenesti posteljo v manjšo izbo, kjer je prej ležala strina. Strina je odšla v naizbo, kjer je prej spal Foltej.

Na mah se je vse spremenilo.

Čeprav je bil pijan, da je kar opletal, ga je sprememba vendar zabolala.

Ni več gospodar. Kjer je do včeraj spal on, tam spita Foltej in Pečnikova. Sam se je umaknil, vendar se mu zdi, da so ga zrinili, ga s silo prestavili v to ozko izbo. V kotu je, na drugi strani hiše.

Nekoč je tu ležal njegov oče. Tudi očeta oče, kakor se Podlipnik še spomni. Tu je zadnja postaja Podlipnikov. Od tod te neso k cerkvi.

Slavje v Gaspe Sveti

Na materinsko nedeljo, 14. maja, se je zbrala velika množica naroda, da prisostvuje proslavi biseromašništva mil. g. prelata Podgorca.

Od skrajne Zilje do vzhodnega dela dežele so bile zastopane vse fare, da počastijo slavljence, ki je dolga desetletja deloval med narodom in za narod.

Čil in krepak je stopil bisernomašnik iz gosposveškega farovža, ko ga je Kuhar Hanzej iz Železne Kaple pozdravil z šopkom planinskega cvetja.

Gojenke šentruperške šole so mu v narodnih nošah poklonile šopek slovenskih nageljnov.

V dolgem sprevedu je sledila množica naroda v cerkev, kjer je slavljence v škofovem imenu pozdravil g. generalni vikar dr. Kadras.

Sledila je slovenska pridiga mil. g. prošta iz Tinj. g. Benetka. V lepih besedah je pridigar pokazal slavljence kot duhovnika in narodnega delavca. Nato je govoril dekan g. Eggerbacher iz Gospe Svete, ki je v svojem govoru predvsem orisal delo in vlogo duhovnika v družinskem in javnem življenju.

Po slavnostni službi božji je spregovoril slavljencec sam.

Zjutraj pri pozdravu in med sv. mašo pa je pel cerkveni zbor iz Železne Kaple pod vodstvom g. inšp. Piskernika. Ubrano petje je močno pozdignilo vso slavnost.

Vsi pa smo slavljencu želeli, da bi še mnoga leta zdrav in krepak deloval med nami in nam s svojo izkušnjo in svojim svetom pomagal.

Popoldne se je vršila v rokodelskem domu v Celovcu versko-prosvetna proslava biseromašnika. Došlo je iz vseh krajev Koroške, predvsem pa iz celovške okolice do 400 gostov. Po otvoritvenih besedah predsednika dušnopastirskega urada in kratkem pozdravnem nagovoru je podajala farna družina iz Železne Kaple pasijonsko igro. Četudi so bili igralci izvzemši treh sami novinci, so poedini prizori globoko presunili navzoče. Kristusovo trpljenje je bilo podano v desetih najznačilnejših slikah. Presenetilo je predvsem dejstvo, da so igralci sami svoje vloge kakor tudi igro kot celoto nenavadno resno in globoko zajeli. Izbrani kostumi so v nekaterih prizorih vzbujali videz, da je spretni režiser pri njihovem sestavljanju imel pred očmi znamenite pasijonske slike svetovnih umetnikov. Odmore je izpolnilo občinstvo s prepevanjem nabožnih pesmi. Prireditelj je zapustila v vseh vtis, da smo mladi in stari še vedno dovzetni tudi za duhovno prosveto.

Trgovska zbornica

V nedeljo in v ponedeljek, dne 7. in 8. maja so bile volitve v posamezne oddelke trgovske zbornice v Celovcu.

Volitve so bile v posamezne odseke, katerih je 30. Za nekatere odseke pa je bil en sam volivni predlog in zato v te odseke ni bilo volitev, ampak so bili predlagani kandidati — ker ni bilo nasprotnih list — tudi že izvoljeni. Udeležba pri volitvah je znašala 75%. Od oddanih glasov je dobila meščanska enotna lista obrtnega gospodarstva 78%, oddanih veljavnih glasov, socialistična lista je dobila 21.7% oddanih veljavnih glasov.

V vseh 30 odsekov je bilo treba določiti 796 zastopnikov. Ker ni bilo nasprotnih list, je bilo že brez volitev „izvoljenih“ 547 zastopnikov, izvoliti je bilo treba še 249 zastopnikov. Od teh jih je dobila Enotna lista obrtnega gospodarstva 201, socialistična lista 47, ne-strankarska lista pa 1.

Od skupnega števila 796 zastopnikov, ki jih je bilo treba določiti, imajo sedaj posamezne stranke in skupine:

1. Enotna lista obrtnega gospodarstva 715 zastopnikov;
 2. lista socialistične svobodne gospodarske zveze 79 zastopnikov;
 3. ne-strankarska lista 2 zastopnika.
- Trgovska zbornica v Celovcu ima skupno 30 odsekov, ki so združeni v šestih oddelkih. Razdelitev mandatov na posamezne oddelke ja tale:
1. Obrt: enotna lista 325, socialisti 35, brez stranke 1.
 2. Industrija: enotna lista 71, socialisti 8.
 3. Tujski promet: enotna lista 62, socialisti 14.
 4. Promet: enotna lista 29, social. 6.
 5. Trgovina: enotna lista 222, socialisti 15.
 6. Denarništvo in kredit: enotna lista 6, socialisti 1, brez stranke 1.

Spremembe pri davkih l. 1950

Uradni list avstrijske finančne uprave je že objavil izvleček zakona o spremembi davkov leta 1950. Ker celotnega besedila še nimamo na razpolago, seznanjamo naše bralce le z najvažnejšimi spremembami.

1. Nove določbe glede knjigovodstva: Kdor ni bil še po drugih predpisih (posebno po trgovskem zakoniku) obvezan voditi računsko knjigo, ga člen 161 uredbe o javnih dajatvah obvezuje, da vodi take knjige, če je prekoračil gotovo mejo.

Kot taka meja je veljala:

	do sedaj: za naprej:
	šilingov
skupni promet	200.000 500.000
obratni kapital	50.000 100.000
kapital v kmetijstvu	100.000 100.000
dohodki iz kmetij.	12.000 12.000
dohodki iz obrti	12.000 24.000

Zanimive so te določbe glede kmetijskih obratov. Pri kapitalu 100.000 šil. bi po smernicah finančnega ministrstva za leto 1948 glede dohodkov iz kmetijstva znašali ti dohodki od prvih 40.000 šil. kapitala 25%, to je 10.000, od ostalih 60.000 kapitala pa 15%, to

je 9.000 šil., skupno torej 19.000 šil. Na ta način bi torej obrat, ki je kot gospodarska enota bil ocenjen s 100.000 šil. (Einheitswert), ne bil obvezan voditi knjigovodstva. Po določbah glede dohodkov pa ta obveznost obstoja. Zakon torej v tem pogledu ni jasen.

2. Davka prosti znesek za poljedelske delavce.

Od julija 1950 naprej bodo deležni poljedelski in gozdni delavci posebnega, neobdavčenega zneska, ne da bi moral biti ta vpisan v izkaznico za uslužbensi davek (Lohnsteuerkarte). Ta znesek znaša pri davčni skupini

	I.	II, in III.
	šilingov	
dnevno	2.50	5.—
tedensko	15.—	30.—
mesečno	65.—	130.—
letno	780.—	1560.—

Ta prosti znesek se ne da uveljaviti, če izkaznica za uslužbensi davek ni bila predložena delodajalcu, če nadalje vsebuje še kak znesek, ki se zaslužku še prišteje, in končno, ako traja zaposlitev samo kratek čas. Izkaznice za uslužben-

ski davek izstavljajo občinski uradi. Torej pojdite po njo in jo predložite do 1. julija svojemu delodajalcu, da boste deležni olajšav novega zakona.

DOKLADE ZA OTROKE V SLUČAJU BOLEZNI

Osebe, ki sprejemajo bolniško podpora (Krankengeld) iz socialnega zavarovanja, imajo pravico do doklade za otroke pri bolniški blagajni. Ker od delodajalca ne dobijo več plače, ta tudi ne more več zaračunati doklad za otroke davčnem uradu. V slučaju pa, da je delodajalec na podlagi zakona ali kolektivne pogodbe obvezan polno ali vsaj skrajšano plačo naprej plačevati, mora tudi plačevati doklade za otroke.

KUGA NA GOBCU IN NA PARKLJIH

Vsako leto povzroči goveja kuga na gobcu in na parkljih (slinovka in parkljevka) milijonske škode v vseh deželah sveta. Pravega sredstva proti tej bolezni, ki bi popolnoma preprečilo to zelo razširjeno govejo bolezen, še nimamo. Zato se trudijo živinozdravniki, da bi našli zanesljivo sredstvo za preprečnje te bolezni.

V drugi polovici meseca maja letos bo v Parizu svetovni kongres za zatiranje goveje kuge na gobcih in na parkljih. Vabilo za udeležbo na tem kongresu je prejelo 63 držav.

DOBRO OBLEKO

ZA GOSPODE
DAME in
OTROKE
nudi

Walcher

CELOVEC—KLAGENFURT
10. Oktober-Str. 2 Tel. 22-73

Cene

(v šilingih za en kilogram)

1. ŽIVINA	
voli	5.20 do 6.70
telice	5.30 do 7.—
biki	5.30 do 7.20

krave	4.50 do 6.30
krave klobarasice	3.60 do 5.—
teleta (živa)	7.— do 10.—
teleta (zaklana)	9.— do 13.—
svinje (žive)	8.— do 10.20
svinje (zaklane)	11.— do 13.—
krave po 1. do 3. teletu	3.200—4.000
krave po 4. do 6. teletu	2.800—3.600
krave, starejše	2.000—3.000
voli za delo, 3—4 letni	5.50—6.50
voli preko 4 leta stari	5.20—6.—
mladi voli in telice za plemo	5.70—6.70
pujski, 10 do 20 kg težki, za kg	16.—
pujski, 20 do 30 kg težki	za kg 14.— do 15.—

2. KRMILA (cene na veliko)

ječmen za krmo	0.80
krmilna moka	0.60—0.75
oves	1.05—1.10
pšenični otrobi	0.36—0.42
rženi otrobi	0.30

oljnate tropine:

lanene in soja	0.90
kokosove	0.85—0.88
ogršica	0.65
sezamove in palmine	0.70

seno:

sladko, neprešano	0.30—0.33
sladko, prešano	0.35—0.38
polsladko, prešano	0.28—0.31
detelja, neprešana	0.30—0.33
detelja, prešana	0.35—0.38
slama, neprešana	0.10—0.12
slama, prešana	0.13—0.15

3. UMETNA GNOJILA (pri odjemu vsaj 50 kg)

kalijeva sol, 42% brez vreče	0.33
kalijeva sol z vrečo	0.35
Thomasova moka, 18%, z vrečo	0.33
superfosfat, 18%,	0.36
apneno amonijev soliter, 20%	0.90

4. RAZNI PRIDELKI

makovo seme (na veliko)	8.40—8.60
krompir (na veliko)	0.42—0.48
glavnata salata	5.10—5.70
berivka	2.00—2.80
špinača	1.40—1.60
redkvice (šopek, 10 kom.)	0.40—0.45
korenček (šopek, 10 kom.)	1.00—1.20
peteršilj (šopek, ca. 2 dkg)	0.20—0.25
kolerabce	6.00—7.00
kumare	11.00—12.00
por (lanski)	1.50—1.70
špargelj	11.00—13.00
rabarbara	1.80—2.00

Plače in zavarovalni prispevki za kmetijske delavce

SKUPINA	Poročen ali samski	Mezadni razred	Mezda (brutto) s hrano	Bolniško zavar.		Invalid prispevek	Prisp. za otroke	Skupni prispev.		Od tega plača				Mezda (netto) s hrano	
				celo	znižano			celo	znižano	delodajalec		delojemalec		celo	znižano
										celo	znižano	celo	znižano		
v šilingih															
M o š k i															
traktorski vozači, vrtnarji nad 18 let	por. sam.	VII.	190 188	26.70	22.70	40.04	7.91	74.65	70.69	41.53	39.55	33.12	31.14	156.88 154.88	158.86 156.86
predelavci, rokodelci	por. sam.	VI.	172 170	22.58	19.24	33.96	6.69	63.23	59.89	35.21	33.54	28.02	26.35	143.98 141.98	145.65 143.65
konjarji nad 18 let nočni čuvaji pod 18 let	por. sam.	VI.	160 158	22.58	19.24	33.96	6.69	63.23	59.89	35.21	33.54	28.02	26.35	131.98 129.98	133.65 131.65
volarji krmilci živine nad 18 let	por. sam.	VI.	150 148	22.58	19.24	33.96	6.69	63.23	59.89	35.51	33.54	28.02	26.35	121.98 119.98	123.65 121.65
delavci v hlevu in na polju nad 18 let	por. sam.	VI.	145 143	22.58	19.24	33.96	6.69	63.23	59.89	35.21	33.54	28.02	26.35	116.98 114.98	118.65 116.65
delavci v hlevu in na polju pod 18 let	sam.	V.	123	18.48	15.74	27.88	5.48	51.84	49.10	28.91	27.54	22.93	21.56	100.07	101.44
fantje pod 16 let	sam.	V.	111	18.48	15.74	27.88	5.48	51.84	49.10	28.91	27.54	22.93	21.56	88.07	89.44
Ženske:															
gospodinje	por. sam.	VI.	182 180	22.58	19.24	33.96	6.69	63.23	59.89	35.21	33.54	28.02	26.35	153.98 151.98	155.65 153.65
kuharice	por. sam.	VI.	160 158	22.58	19.24	33.96	6.69	63.23	59.89	35.21	33.54	28.02	26.35	131.98 129.98	133.65 131.65
kravarice in svinjarice	por. sam.	VI.	140 138	22.58	19.24	33.96	6.69	63.23	59.89	35.21	33.54	28.02	26.35	111.98 109.98	113.65 111.65
delavke v hiši in na polju nad 18 let	por. sam.	VI.	130 128	22.58	19.24	33.96	6.69	63.23	59.89	35.21	33.54	28.02	26.35	101.98 99.98	103.65 101.65
delavke v hiši in na polju pod 18 let	sam.	V.	111	18.48	15.74	27.88	5.48	51.84	49.10	28.91	27.54	26.93	21.56	88.07	89.44
dekleta pod 16 let	sam.	V.	101	18.48	15.74	27.88	5.48	51.84	49.10	28.91	27.54	26.93	21.56	78.07	79.44

PRIPOMBA: Vse mezde in prispevki pomenijo mesečne mezde in prispevke. Mezde za nestalne delavce določita sporazumno delodajalec in delojemalec. — Gornji zneski ne vsebujejo dajatev, ki jih mora prispevati delojemalec za delavsko zbornico. Za gorske kmetije so prispevki malo nižji in znaša zato čista mezda za približno 5 šilingov mesečno več kakor je v pregledniku označeno.

Pri nas na Koroškem

LOBNIK ŽELEZNA KAPLA

Pretekle dni je smrt neusmiljeno posegla v naš kraj. Najprej je iztrgala iz naše srede vsem priljubljeno Stoparjevo mater, ki jih je Bog v visoki starosti 81 let poklical k sebi.

Rajna mati so bili iz ugledne Zoharjeve družine iz Lobnika, kjer so se že v rani mladosti s svojimi devetimi brati in sestrami naučili edino prave življenjske modrosti: Moli in delaj. Po tem načelu so se ravnali tudi pri Stoparju, kamor so se priženili, in kjer so bili kot skrbna, delavna gospodinja in krščanska mati vsem v zgled.

Tudi trpljenje jim ni ostalo prihranjeno, saj jim je kmalu umrl mož, ostali so sami z otroci, pa kljub težavam niso nikoli obupavali. V molitvi in trdnem zupanju na Boga so iskali moči in tolažbe. Najtežje trpljenje pa jim je bilo ravno na starost prihranjeno. Leta 1942 so bili s celo družino vred izseljeni v Frauenaaurach, od koder so se sicer vrnili že leta 1943. Ker pa so jim vzeli dom, so morali bivati pri svojih sorodnikih. Sele po končani vojni so se mogli vrniti na svoj dom, toda vsled prestanih naporov in skrbi so začeli bolehati. Dne 19. aprila so za vselej zatisnili svoje oči.

Kako so bili priljubljeni, je pokazal pogreb. Za njimi žaluje skoraj cel Lobnik in še marsikatera druga družina v naši fari, saj so bili z marsikaterini v sorodu, vsakemu pa radi pomagali z navsvetom in dejanjem.

Ravno en teden pozneje, v soboto 29. aprila, pa smo pospremili k večnemu počitku Zg. Tavčmanovega očeta Luka Kneza ki so nas v starosti 72 let zapustili. Tudi pokojni Tavčmanov oče so bili dober in marljiv gospodar in pa res zglede katoličan. Ves čas trlji in delavni, so pred dvema letoma začela bolehati, dokler jih ni bolezen pred božičem popolnoma zlomila in priklenila na posteljo. Bolezen so vdano prenašali in lepo pripravljani ter previdni so bili s sv. zakramenti.

Naj bi bil obema rajnima Bog milosten Sodnik! Žalujočim družinam in ostalim sorodnikom iskreno sožalje.

ŽITARAVES

Kje je Žitaraves. Preden se popotnik spusti proti Železni Kapli skozi globoki graben, po katerem teče voda „Bela“, leži kakor v kotlu, obdana od gor in hribov naša lepa vas. Na enem od teh hribov leži vas Selo, kjer se je zgodila huda nesreča. Pogorelo je celo Bolbankovo posestvo. Zavarovalnica znaša okoli 20.000 šil, kar seveda nikdar ne zadostuje. Ogenj je menda izbruhnil iz Križetovega hleva in se je hitro širil. Zgoreli so tudi vsi stroji pri obeh kmetijah.

Miklavčev most preko Bele bodo že skoraj dogotovili. Novi most bo eden najlepših cele Podjune.

Tesnov hlev je cestna uprava kar podrla, čudno, kaj ne, meni nič, tebi nič, proč znjim. A zato bo pa dobil nov hlev na lepem prostoru povrnjen. Zdaj pa ne vemo, kako bi imenovali Tesnovo posestvo, ker zdaj ne bo več „tesno“, ampak prostorno. Pri tem delu so našli tudi en kostjak, najbrž sledovi prve svetovne vojne.

Sadje se nam letos zopet obeta. Vse je v cvetu, kar se še sadno drevo ime-njuje.

Združitev „Tednika“ s „Kroniko“ je nam vsem povolji, do zdaj sem imel samo „Kroniko“, ker mi tudi manjka denar za več listov. Kakor berem, bo list „Tednik-Kronika“ res list za vsakega Korošca, za tujino pa povezava z domovino.

GREBINJ

Sv. Florijana smo tudi letos svečano praznovali kakor je pri nas, v Vobrah in na Dješkah splošna navada. Procesije so prišle in ljudstvo se je kar v lepem številu zbralo.

Isti dan smo spremili uglednega kmeta p. d. Žumra s Podbrega k večnemu počitku. Zamujen rak je uničil nekdanj krepkega moža. Operacijo so sicer v

Wolfsbergu še poskusili, vendar je bilo že prepozno.

Rajni je zapustil ženo in pet otrok.

GREBINJSKI KLOŠTER

Ob priliki našega obiska v Grebinjskem Kloštru smo našli na pokopališču tudi svež grob pokojnega Poštlnovega očeta, Martina Kaslja. Nismo mogli verjeti, da ga ni več med živimi, ker nas ni doseglo nobeno obvestilo.

Pri tej priliki pa smo izvedeli, da so pokojnega na cvetno nedeljo ob velikanjski udeležbi spremili na domače pokopališče.

Pogrebne obrede je ob asistenci peterih duhovnikov vodil mil. g. prošt Benetek iz Tinj. V nagrobnih govorih sta mil. g. prošt Benetek in tudi domači g. župnik dr. Zamjen prikazala v izklesanih besedah vzorno življenje pokojnika kot katoličana, Slovenca in farana.

Cerkveni pevci so se poslovlili od rajnega s pesmijo „Vigred se povrne“.

Poštlnov oče naj živi v Bđgu.

Žalujočim družini naše prisrčno sožalje.

ŠT. RUPERT PRI VELIKOVCU

Starodavna fara Sv. Ruperta že dolgo ni več doživela tako lepih dni kakor sta bila majniška dneva 6. in 7. t. m., ko je prevzvišeni g. knezoškof po 10 letih spet obiskal faro in v farni cerkvi delil zakrament sv. birme. Reči moramo, da so se dobri farani zelo potrudili, da pripravijo svojemu nadpastirju dostojen sprejem. Čč. šolske sestre s svojimi gojenkami so si vzele prav posebno skrb, da kar najlepše okinčajo oltarje in ozaljšajo vso cerkev, da bi bila kakor nevesta na poročni dan.

G. knezoškof je v soboto popoldne po dohodu najprej pregledal cerkev in kapelico čč. šolskih sester, nato sprejel v župnišču farni svet in farni odbor katoliške akcije. Ob 1/6. uri je bil ob veliki udeležbi faranov slovesen sprejem g. nadpastirja pred cerkvijo. Po pozdravni pesmi cerkvenega pevskega zbora so pozdravili nadpastirja otroci z lepimi deklamacijami, med njimi najbolj korajžno Donižev Francej. V imenu faranov je spregovoril domači dušni pastir in g. Andrej Rutter. V imenu okrajnega glavarstva in občine sta pozdravila gg. dr. Mayrhofer in župan Hosp.

7. V. je lepo majniško jutro privabilo v št. Rupert toliko vernega ljudstva, da ga je cerkev mogla sprejeti komaj dobro polovico. Med sv. mašo je prevz. knezoškof govoril o delovanju sv. Duha v apostolih in prvih kristjanih in o potrebi obnovitve sveta po istem božjem Duhu. Po sv. maši je imel č. g. župnik Brumnik solvensko pridigo. Nato se je razvrstilo po cerkvi in pred cerkvijo 259 birmancev. Med sv. mašo in birmovanjem je prepeval cerkveni pevski zbor. Birmanci so prišli iz vseh župnij Podjune in še iz Celovca in Beljaka; med njimi je bil celo eden, ki se je rodil v Afriki, pa ni pravi zamorec. Med petjem zahvalne pesmi so po končanem obredu birmanci spremljali svojega nadpastirja do župnišča. Upamo, da je ta dan zapustil trajne sledove v srcih vseh faranov in rodil lepe sadove novega krščanskega življenja.

Pa še en velik dan ima fara pred seboj: praznik blagoslovitve novih zvonov. Štirje lepi novi zvonovi so že tu, pa jih žal še nismo mogli blagosloviti in potegniti v zvonik, ker je treba izvršiti še več priprav, posebno pa spraviti skupaj še potrebni denar, da se plačajo še ostali dolgovi. V ta namen se bo vršila tombola, najbrž na praznik sv. Rešnjega Telesa popoldne; že zdaj prosimo vse naše prijatelje in bralce „Tednika“, da nam priskočijo na pomoč z odkupom kart. Potem upamo, da bomo mogli kmalu povabiti bralce našega lista k veselemu prazniku blagoslovitve zvonov.

OKROG KLOPINJSKEGA JEZERA

Znano je, da je Klopinsko jezero središče tujskega prometa v Podjuni. Zaradi krasne lege in mirne okolice je postalo v teku zadnjih desetletij to jezero znano celo inozemstvu. Pravijo

tudi, da je najtoplejše koroško jezero, saj doseže voda kar 24 stopinj toplote.

V lanskem letu je bila sezona zelo dobra. Na stotine tujcev ni moglo dobiti več sob, ker so bile vse gostilne in tudi kmečke hiše prenapolnjene z gosti. Letos pa je pričakovati zaradi svetega leta še več letoviščarjev, ki se bodo na potu v Rim ali na povratku iz Rima držali nekaj časa pri nas.

Zato pa se na sezono tudi pridno pripravljamo. Gostom hočemo nuditi čim več ugodnosti, tako da bodo vedno spet prihajali.

Govorilo se je, da bodo popravili cesto ob obrežju in naredili poleg nje še posebno promenadno pot. Kdaj bodo s tem delom pričeli, še ne vemo, čeprav je svojčas deželna vlada stavila že potrebne vsote denarja na razpolago. Poprava ceste bi bila res potrebna; svetovali bi celo, da se cesta sploh preloži bolj proti severu, ker je sedanja cesta zelo ozka in polna skrajno nevarnih ovinkov. Čudež je, da se na njej še ni pripetila kakšna prometna nesreča.

V hotelih, kakor v „Obirju“, „Ameriki“, „Koroškem dvoru — Kärntnerhof“ in v okrevališču dunajskega Kreditnega zavoda — Kreditanstalt in v drugih pa so že skozi mesece na delu tesarji, zidarji, pleskarji, mizarji in cela vrsta drugih obrtnikov. Povsod popravljajo, prezidavajo in prizidavajo, da bo čim več lepih prostorov na razpolago. Na stotine tujcev se je že prijavilo. V Podgradu delajo veliko novo javno kopalnišče, da bodo kopalnišča na severnem obrežju vsaj malo razbremenjena.

Upamo, da nam bo vreme naklonjeno in bo tako letošnja sezona čim bolj uspešna. Veselimo se pa posebno tudi ogromnega števila naših podjunskih prijateljev, ki prihajajo v poletju z vsemi mogočimi vozili k nam in si iščejo pri nas razvedrila, v valovih Klopinskega jezera pa blagodejnega ohlajenja.

SELE

Ker je igra „Naša kri“ na velikonočni ponedeljek splošno ugajala, jo je prosvetno društvo dne 30. aprila vnovič uprizorilo. Iz vse okolice: iz Obirske, Kort, Apač, Homeliš in Bajtiš so prišli ljudje in z domačini napolnili dvorano ter s tem nagradili trud požrtvovalnih igralcev. Nastopil je moški pevski zbor iz Obirske pod vodstvom pevovodje Nuža Travnika in nam prav lepo zapel dva venčka domačih narodnih.

MOŠKE OBLEKE

po meri
bogata zaloga blaga
najboljša izdelava
jamstvo za kroj in obliko
DELAVNICA ZA OBLEKE PO MERI

Pichler

Beljak - Yillach - Bahnhofstraße 9

Sredi majnika bo farna proslava materinskega dneva. Takrat spet na svidenje!

Florjanovo praznovanje so fantje tudi letos po stari navadi začeli z majnikovo pesmijo pod vaško lipo in nadaljevali s prepevanjem Florjanove pred hišami, končali pa s pojedino ocvrtih dobrot. Tako fantovsko petje ni ostalo brez plačila. Naj bi se pa tudi nam drugim izpolnilo, kar fantje v popevki žele:

Da bi nam Bog dobra leta dav,
dosti jajc in molznih krav!

KOPANJE POD JEPO

„... tja ulieče me srce...“

Med sosedi se kaj rado „vname“, najraje pa okrog srca. Navadno tli počasi — pa gvišno — potem pa se vžge in gori kakor nepogasljev kres. In tako se je moralo začeti tudi pri naših sosedah. — Samo dve kmetiji šteje naša gorska naselbina. Kot smo že v „Tedniku“ poročali, je kruta vojska iztrgala Klopinkovi hiši vrliga gospodarja. Tudi Ilčev Joži je izgubil svoje brate, naveličal se je samskega stanu. Dolgo se je nekaj sušljalo, namigavalo, tajilo in nihče ni vedel, kako. Nekateri bi radi ogenj pogasili, nimamo pa primerne škropilnice, sosednja pa boleha že nekaj let na hudi nadihu.

Končno pa je kakor strela iz jasnega

udarilo med nas „firbčne“ farane, ko so ju gospod župnik „vrgli“ raz prižnico. Tako se je uresničila srčna in vroča, a vedno glasnejša želja na eni strani po gospodarju, na drugi pa po gospodinji.

V farni cerkvi v Ločah sta stopila pred poročni oltar na predzadnjo nedeljo v aprilu, da si obljubita zvestobo do groba. Domači župnik preč. g. dr. Ogris je v nagovoru orisal pomen sv. zakona in jima priporočal pokorščino do Boga. Nato pa je bila pojedina na obeh domovih.

Nevesta in ženin sta dobro poskrbela, da je bilo dosti jedi in pijače. Na svatovanje je bilo povabljenih preko 100 ljudi. Svatovanje je bilo po starodavnih izročilih velike kmečke poroke. Kopianje in daleč naokoli je bilo vse razigrano že nekaj dni prej, vse je samo govorilo o poroki na Kopianju, vse je hihalo in imele skrbi z darili, vse je šlo zaplečvat, rajat, vse se je veselilo, vse čestitalo in izražalo globoka čustva in tople želje za srečo, dolgo življenje in prav obilo blagoslova božjega in da bi bila pota na sončnem Kopianju vedno posuta z dišečimi rožami.

Navzoči pečniški pevci so prepevali stare domače slovenske pesmice. V Ilčevi hiši so igrali domači godci, fantje v Rutah in tudi po dolini so z „movžnarji“ streljali, da je kar donelo.

Življenje pa gre svojo pot, vse pride, vse mine in tako bo tudi utonila v morju pozabljena pesem naših slavčkov: „Na Kopianje, na Kopianje, tja ulieče me srce“ in žalost je žalost skozi srca šla, ker je vzela drugega...!

Upajmo in to tudi iz vsega srca želimo, da si je Ilč zbral za svojo življenjsko družico res pravo, nesebično, skrbno in varčno gospodinjico, ki mu bo zvesto stala ob strani, da bosta tako drug drugemu pomagala zidati svoji domačiji in bodo tudi njuni potomci lahko s ponosom rekli: „Glejte, to sta ustvarila naš oče in naša mati!“

H koncu bodi izrečeno še obžalovanje, da pri nas, kjer smo bogati na lepih in nelepah navadah in razvadah, ni tudi navade, da bi ob takih porokah, ko so „srca in žepi na stežaj odprti“, pobirali tudi za dobrodelne namene. Tako bi lahko precejšnje vsote denarja, ki se razmečejo tjavdan, bile porabljene v bolj koristne namene. ..ej.

ŠT. JAKOB V ROŽU

V zadnji številki „Našega tednika“ sem bral, da nameravajo v št. Jakobu vprizoriti „Slehnika“ in celo na prostem. Korajža pa taka, sem si mislil sam pri sebi, da si bom to pobježje ogledal. Ker nisem mogel verjeti, da se bodo upali moji sosede lotiti te stvari, ker vem, da je igra zelo težka za vprizoritev in zelo znana, zato me je toliko bolj vlekel v št. Jakob na župnijsko dvorišče, kjer so imeli pripravljen oder.

Isti dan se je tam začel tudi sv. misijon, ki ga vodijo trije duhovniki, dobri govorniki, da bodo malo duše „oprani“. Prav za začetek misijona so pa domačini vprizorili „Slehnika“. Ta misterij je prav gotovo dober pripomoček za poglubitve v duhovno življenje in bo gotovo doprinesel precejšen del k namenu, ki ga ima sv. misijon. Igra nam prav na zgovoren in pretresljiv način pokaže, da je naš dom le v onostranstvu in vse, kar imamo tu, nam ne bo pomagalo na poti v večnost, kamor nas bosta spremljali le vera in dobra dela. To prikazuje ta igra v lepi besedi in krasnih prizorih, ki dosežejo svoj vrhunec v tem, da ostane smrt zmagovalka nad vsem minljivim.

Lep večer je bil to in nam bo ostal v prijetni zavesti, da nekaj zmoremo. Veliko župnijsko dvorišče je bilo precej polno, saj je bilo po zmerni sodbi kakih tisoč petsto gledalcev. Najprej je g. kaplan Zaletel, ki je igro tudi pripravil, v kratkih besedah, da boljše razumevanje, orisal vsebino igre in povedal pisateljev uvod. Potem pa so se vrstili prizori, ki so bili dvakrat prekinjeni s kratkimi odmori.

Razgibanost igre je bila povdarjena še z glasbo in dobro razsvetljavo. Kljub temu, da je igra pisana v verzih, so se igralci dobro odrezali in imel sem občutek, da so mnogi igralci že precej vajeni odra. Ne bom se spuščal v podrobnosti, ugotovim pa, da sem prišel na prireditve precej v dvomih, kak bo uspeh;

(Nadaljevanje na 6. strani)

Sadijare v maju

Sadno drevje je začelo cveteti meseca aprila. V mesecu maju drevje še cvete, v višjih legah je sadno drevje šele v mesecu maju v polnem cvetju. Zato je gotovo največja skrb vsakega sadjarja, kako bo sadno drevje odcvetelo, saj je od tega v veliki, če ne v največji meri odvisna količina letošnje sadne letine. Seveda moremo le delno vplivati na potek cvetenja sadnega drevja. — Najbolj je nevaren sadnemu cvetju navadno čas od 10. do 15. maja; ta čas, ko nastopijo skoraj redno zelo nizke temperature, more včasih v eni noči uničiti ves up sadjarja. Saj more pozni pomladni mraz uničiti ne samo cvetje, ampak tudi pri že odcvetelem sadju mlade sadne nastavke.

Proti mrazu moremo sadno drevje, oziroma cvetje sadnega drevja, v omejenem obsegu zavarovati za zažiganjem dračja, ki proizvaja čim več dima.

Ko sadno drevje odcvete, ne pozabimo na škropljenje sadnega drevja in to 8 do 10 dni potem, ko je drevje odcvetelo. To je najboljše in najučinkovitejše sredstvo proti črvičnosti jabolk in hrušk, kakor tudi proti škrlupu in proti drugim glivičnim boleznim. Za to škropljenje uporabljamo bakrena in žveplena sredstva v zvezi z arzenovimi preparati. Namesto arzena pa moremo vzeti tudi sredstvo „gezarol 50“ in sicer v 0,2% -ni raztopini. To sredstvo je še veliko bolj priporočljivo kakor pa razna arzenova sredstva, ker ni škodljivo ne za človeka in ne za živali.

Meseca maja moremo še nadaljevati s precepljanjem starejših sadnih dreves, tudi moremo še mlada sadna drevesa cepiti za kožo. Vendar pa se nam bodo cepljenja v tem mesecu posrečila le takrat, ako uporabljamo pri cepljenju cepiče, ki smo jih narezali še pravočasno in smo jih nato tudi pravilno hranili, da so tako še popolnoma zdravi in sveži.

Pri sadnih drevesih, ki smo jih cepili zgodaj v spomladi in cepiči že poganjajo, odstranimo vezi in cepiče privežemo na palice, da jih veter ne odlomi. Nove poganjke iz cepičev moremo prikrajšati koncem meseca maja na 4 do 5 listov, le glavne, to je vodilne poganjke, pustimo neprikrajšane.

Ako smo v jeseni ali pa zgodaj spomladi sadili mlada sadna drevesca, opazujemo, kako ta sadna drevesca poganjajo. Večkrat se namreč dogodi, da bi morala v spomladi že mlada drevesca pognati, pa jih s skrbjo opazujemo in mlada drevesca nikakor ne ozelenijo. Pri takih drevesih poizkusimo najprej, ako so lanskoletni poganjki še sveži in zdravi. Narežemo jih nalahno z nožem in ako ugotovimo, da so še zdravi in sveži, moremo še vedno upati, da bomo mlada drevesca rešili in da bodo še ozelenela. — Taka mlada drevesca spet izkopljemo previdno in korenine nato sveže obrežemo. Nato položimo drevesca za 24 ur popolnoma v vodo ter jih spet skrbno nato zasadimo. Tako zasa-

jena drevesca nato skrbno zalivajmo, vendar pa spet ne toliko, da bi nastalo okrog drevesca celo močvirje in bi bile korenine kar v stoječi vodi. — Tako postopanje večinoma pomaga in mlada drevesca, ki preje niso pognala, nato kmalu ozelenijo in se dobro vkoreninijo.

Pri mladih drevesih, ki smo jih jeseni ali letos zgodaj spomladi zasadili, pa so lepo pognala, se je zemlja že toliko usedla, da se nam ni treba več bati, da se bo usedala še naprej. Taka drevesca zato lahko sedaj že trdno privežemo ob drevesni kol. Privezati moramo sadno drevesce tako, da ga veter ne more majati in da se drevesce ne more obdrgniti ob drevesni kol ali pa ob vezi. Material, ki ga uporabljamo za privezovanje drevesca k kolu, more biti zelo različen, glavno pri tem je, da je drevo dobro privežano. — Pri ravnih, zdravih, pokončnih drevesih navadno zadostuje, da ga privežemo precej visoko ob drevesni kol. Da pa se vez prehitro ne zrahlja in da ne zdrsi nato proti tlom, pribijemo v vez žebelj in jo tako pritrdimo na drevesni kol.

ZEBLJI MEŠANI
LOPATE
ZELEZNE GRABLJE
POMOŽNE PALICE za sajenje
ROČNE ŽAGE

G. Feick

železo, kovine, stroji

Celovec - Klagenfurt, Salmstraße 7
Telefon 1436

Večkrat opazimo pri drevesih, ki imajo dobro razvito drevesno krono, deblo pa je razmeroma tanko, da se hoče razpokati lubje. Tako deblo zarezemo nato po vsej dolžini od krone do dna in navadno se tako deblo nato začne debeliti. Pri tem pa moramo paziti, da ne zarezemo nikdar v les, ampak prerežemo le lubje. To rez napravimo vedno na senčni strani drevesnega debela. S takim rezom moremo pomagati tudi oslabelem in pretankim vejam, da postanejo bolj močne. To rez smemo napraviti pri drevju le v spomladi, meseca aprila in maja, da se more rana še lepo zaceliti.

Sadna drevesa, ki poganjajo samo v les in pri katerih že leta zastoj priča-

kujemo rodni nastavkov, moremo prisiliti k večji rodovitnosti s takozvanim rodnostnim pasom. Koncem aprila ali meseca maja položimo na deblo ali tudi na posamezne veje gumijast trak, na njega pa žico, ki jo nato močno privijemo. Tak pas navadno ugodno vpliva na večjo rodovitnost. Moramo pa ta pas jeseni odstraniti, da se ne zareže pregloboko v drevesno deblo.

Letos sadno drevje spet obilno cvete oziroma je že lepo odcvetelo. Vse to nam obeta — ako ne bo posebnih nesreč — dobro in obilno sadno letino. Pripravimo že sedaj vse potrebno za obiranje sadja, da bomo mogli — zlasti pri ranem sadju — izkoristiti vsak dan.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani.)

odhajal pa sem navdušen zaradi stvari same in pa nad prireditelji, ki se niso vstrašili tako težavne naloge in jo tako dobro rešili. Spremljala me je prijetna in bodrilna zavest, da je v nas še življenje in da smo še zmožni tudi resnega

Modna trgovina

SAMONIG

nudi tkanine svih vrst, obleke,
nogavice itd.

BELJAK-VILLACH
Weißbriachgasse 12

dela. Prirediteljem prav lepo čestitamo in jih prosimo, da kmalu zopet kaj lepega pripravijo.

Nedeljska prireditve pa naj bo vzgled ostalim in naj posnemajo naše šentjakobčane.

Praznovanje materinskega dneva v Svečah

Zadnjo nedeljo smo tudi v Svečah prav lepo obhajali praznik naših mater. Otroci so se že dolgo z veseljem pripravljali za to slavo. Zbirali so denar, da bi kaj kupili svojim materam, se učili pesmice, deklice pa so šivale prtiče. Naučili pa so se tudi lepih prizorčkov, deklamacij in pesmi, da bi svoje matere še bolj presenečili.

Potem, ko smo naše otroke slišali v radiu, smo se podali k Adamu. Že prav radovedni smo bili, kaj bomo slišali in videli. Najprej sta nas lepo pozdravila deklica in deček. Pozdravni govor je imel nato g. Simon Ferčnik, ki je posebno naglasil, da je družina božja ustanova! Tega naj bi se zavedali vsi zakonci, pa bi bilo na svetu mnogo manj trpljenja. Za njim je spregovorila materam njih vrstnica gospa Marinka Inzko. Njen govor je nam segel do srca. Za otroke naj velja opozorilo, naj bi bili vse leto tako postrežljivi, ljubeznivi, ubogljivi in pozorni kot za materinski dan. Naše pridne matere to prav gotovo zaslužijo. Pa tudi matere se ta dan še bolj zavedajo svojih dolžnosti in velike odgovornosti. Mati naj ne da otro-

ku samo telesnega življenja, ampak naj skrbi tudi za njegovo duševno življenje. Kako skrbno mlada mati neguje malega nebogljence, ki pride na svet. Potrudi se, da bi mu bilo čim ugodnejše, da ne bi prav nič trpel. Za to malo, nedolžno stvarco bi vse naredila. Naj bi vzporedno s to skrbjo, šla tudi skrb za otrokovo vzgojo. Vzgojati je pa še mnogo težje, kot posredovati življenje. Vsaka mati naj bi na materinski dan začutila to odgovornost, ki jo ima. Skrbeti mora, da njen otrok pride enkrat v nebesa. Njena vzgoja mora biti tako globoka in temeljita, da bi otrok tudi v mladostnih bojih ostal dober, trden kristjan, da bi mu svet nikdar ne iztrgal iz srca največji zaklad, Boga. Šele tedaj bo mati brez skrbi za otrokovo stanovitnost v dobrem. V večnosti pa bomo ob materi Mariji obhajali v nedopovedljivem vse-lju najboljši materinski dan brez najmanjše sence trpljenja in žalosti. Za ta dan se moramo vsi pripravljati.

Po govoru pa so nas kar očarale naše male igralke in igralci. Videli smo, da imajo že male deklice skrbi s svojimi punčkami. Lepe pesmi o mamicah so pele pevčice in tudi deklamirale mamicam na čast. Mnogo lepih želja in voščil smo slišali, da bi vse tudi izpolnili, želimo! Tudi pevski kvartet „Slavček“ se nas je spomnil. Z užitkom smo poslušali narodne in umetne pesmi.

Res smo doživeli prav lepe urice in drugo leto upalo, da bomo spet deležni takega veselja. Po 12 letih prestanka se je letos spet obhajal materinski dan. — Upamo, da se bo ta lepa navada spet vpeljala.

TERRAKOR — BETONSKO TRDI MATERIAL — GLAVNO ZASTOPSTVO

Veletrgovina z gradbenim materialom, krovstvo

FRANZ MÖSSLER & CO.

BELJAK—VILLACH, tel. 4171, 4436

Cement, trass, cevi, strešna opeka, plošče iz naravnega škrljaveca, plošče za tlak, heraklit i. t. d.

Gradbeni material pripeljemo z lastnim avtomobilom

Z. I. M:

Zvesta seca

9.

„Kaj takega,“ se je nemalo začudil Milnar. „Še čudno, da ženske te novice niso raznesle po vasi?“ Potem pa je obmolčal. V notranjosti se mu je rodilo nešteto ugovorov in pomislekov.

„No, recite kaj,“ je silil žabniški dekan v gospodarja in gospodinjo. Žena bi že vedela za odgovor, a bala se je, da bi možu ne bil po volji. Pustila ga je, da se je sam trudil z reševanjem te težke zadeve.

„Premislil bom še in čez par dni povedal,“ je po dajšem odmoru odgovoril gospodar. „Še dobro, da pri Reberniku nisem nič priganjal in da živali še nismo zamenjali. To bi bila šele zmeda,“ je mislil sam pri sebi.

„Morda se pa do drevi odločita zaradi Neži. Jutri namreč odidem pa bi rad vedel, kako se bo stvar obrnila,“ je prosil žabniški gospod.

„Pa pridem, je bil voljan Milnar. Gospoda sta odšla. Lora je skoro pozabil, da ima god, tako ga je zaposlila ta zadeva. Skoro se je za Rutarjevega

bolj zavzemal. Pa ne zaradi Nežinega srca, ampak zaradi grunta. Pri Rutarju so redili dve živini več, kot pri Reberniku in zemlje je potemtakem tudi več spadalo zraven. Dolga tudi ni bilo, dekleta so bila preskrbljena, tudi fantje, pri Reberniku bi bile pa še tri za izplačati. In Rutarjev Rok je res bolj zastopen, kot Folt. Le to je nerodno, da je bil Rok v klostru. Zbadanja in norčevanja se ne bo mogel izogniti. No, pa to bi se že še prebolelo, le zamera pri Reberniku! To, to!“

Mama pa je medtem čisto previdno vprašala Neži, če je že kaj videla Rutarjevega Roka. Nežka je kimaje pritrdila. Mama pa še ni bila zadovoljna: „Ali sta kaj govorila?“ je hotela vedeti.

„Koj par besedi,“ je odgovorila zarde-la Neži.

„Vidiš, zdaj sva sami. Čisto po pravici mi povej, če ti je Rok po volji?“

„Še dro,“ je dahnilo dekle.

Mama je dovolj vedela. Šla je do moža. Prigovarjala mu bo za Rutarjevega, ker je ta po Nežkinem srcu. Zakaj bi ji vsiljevali Rebernikovega, če ga ne mara! In v kratkih hčerinih odgovorih je mati čutila dekletovo nagnenje. — Pod Nežkinim oknom Rok še ni bil. Ni še zahajal na vas, da bi se izognil sitnim fantom, ki mu zaradi klostra niso dali

pravega miru. Stric Lambert so mu obljubili uglasiti pot do Mlinarjeve Neži.

Zvečer je Lora v župnišču javil, da je Neži voljan dati Rutarjevemu, Z Rebernikovimi bo že sam uredil, poslednje besede pa tako še niso padle. Pri Rutarju res bolj potrebujejo gospodinjo, kot pri Reberniku, ko je še ona krepka in tudi dekleta precej ponarede.

JAZ POJDEM PA K LJUBCI V VES

Na koncu Mlinarjeve hiše se je spet oglasila zaljubljena pesem. Sprva rahlo, boječe, potem pa vedno močneje in pogumneje. Mama in atej sta uganila vasovalca in tudi Neži je slutila, kdo da je. Tedaj je bila navada, da so hodili fantje pod okna pet in da so dekleta dajala šopke iz nageljnovega in rožmarina. Na okno pa Rok nič ni potrkal, prezgodaj je še bilo. Stopil je v izbo, kjer sta sedela gospodar in gospodinja.

„Bog dar dober večer pri vas,“ je pozdravil Rok. Potrutil se je biti res možki, gospodar s skrbi in težavami pa tudi s svojim ponosom. Možato se je pogovarjal o delu, pridelku in setvi. Tiščalo ga je pa še nekaj drugega: „Ali bo smela Neži na Malo Gospojnico z menoj v Podgorje?“ je vprašal.

„Naj pa gre,“ je privolil oče, ki je čutil, da je tudi mami prav.

„Saj se bo itak kmalu razneslo, da sta ženin in nevesta.“

Rok je še kratko posedel. Domov grede pa je potrkal pri Nežki. Vedel je, da še ne spi. Čeprav je ni čutil pri oknu, je bil prepričan, da ga posluša: „Neži, ali se še spomniš na turško igro, ko si bila ti Zala? Zdaj se bo pa igra v resnico spremenila in te bom morda prav kmalu popeljal na naš dom. — In na Gospojnico pojdeva v Podgorje, so že starejši privolili. To nama bo lepo! Pa „lahko noč“.

Neži je komaj slišno dahnila svoj „lahko noč“. Uboga glava koliko je imela premišljevati. Samo veselje ji je prinesel današnji dan. V mislih je že romala v Podgorje. Po zgornji poti bosta šla. Rosa na travah bo biserno blestela, drevesa bodo vsa praznična in ptiči bodo peli v sončni dan. Komaj bosta čakala, da se na Brežnju razmakne gmajna in bosta zagledala mogočno cerkev. Potem se bosta kar naenkrat znašla v seneci košatih lip, med kramami in množico ljudi iz vseh krajev. Ta živa masa bo vsa hitela k Materi v prelepi hram. Zagrabila ju bo in pripeljala pred milostipolno podgorsko Mater.

(Dalje prihodnjic)

V SVETEM LETU V RIMU

Sveto leto 1950. — Brali smo v listih, kako se ves katoliški svet pripravlja na praznovanje tega leta. Slišali smo v cerkvi besede sv. očeta o pomenu tega leta za nas in tudi njegovo vabilo, da poročimo v svetem letu na grobove svetih apostolov v mesto Rim.

In kdo bi si bil mislil, odzvalo se je nad 20 romarjev iz naše škocijanske fаре, ki so se odločili za to dolgo romarsko pot z avtobusom pod vodstvom domačega gospoda župnika. 20. IV. ob pol dveh ponoči smo se odpeljali iz škocijana, pač malo zaskrbljeni in nervozni, kako se nam bo na tej dolgi poti godilo.

V naglici smo bili preko meje pri Vratih in ko se je daniilo, smo se peljali mimo Višarij, ki jih pa radi megle nismo mogli videti.

V Vidmu (Udine) smo se prvič ustavili za obisk svete maše in za kratek počitek. Popoldne nas je avtobus že pripeljal v Padovo, kjer smo si ogledali cerkev sv. Antona Padovanskega. Po lepi cesti, ki pelje v serpentinah čez Apenine, smo prišli še isti večer v lepe Firence. Žalibog smo radi pozne ure občudovali tamkajšnjo stolnico samo od zunaj. Krasna je fasada te cerkve, vsa iz bele marmorja, v nočni svetlobi.

Še isto noč smo vozili iz Firence proti Rimu, kamor smo prispeli ob petih zjutraj. Ne da bi se mnogo odpočili, smo se kar podali že isti dan zjutraj v cerkev sv. Petra. — Težko je opisati, kar vidi človek, ki ima srečo gledati to veličino, to lepoto, to nakopičenje starodavne umetnosti!

Še predno romar stopi v cerkev, ga očara pogled na trg sv. Petra, ki je obkrožen od štirih vrst mogočnih stebrov. V sredi tega pa — obdan ob strani od dveh vodometov — stoji obelisk, ki je bil pripeljan iz starega Egipta in je star že 4000 let, tehta pa kar celih 30.000 kilogramov.

V ozadju se dviga fasada — pročelje — cerkve sv. Petra, nad katero stojijo mogočni kipi Jezusa in apostolov. Skozi sveta vrata smo stopili v cerkev, ki je največja na svetu, dolga je 187 m. V nji stoji v srednji ladji, ravno pod kupolo, papežev oltar, v oltarju pa je grob sv. Petra. Vsa cerkev je bila v lučkah, vsa polna je umetnin, kipov in mozaikov, v srednjih in v stranskih ladjah, v glavni kupoli in v stranskih kupolah. V apsidi je shranjen stol sv. Petra. Pod cerkvi jo so takozvane — grotte vaticane —, to je vatikanska stara grobišča in grobišče papežev.

Ko smo zmolili pred grobom sv. Petra še molitve za jubilejni odpustek, so šli mlajši izmed nas na fasado cerkve sv. Petra, kjer je lep razgled po mestu in na trg sv. Petra. Še bolj pogumni pa so se povzpeli na kupolo v takozvani laterni, kjer je sijajen razgled v vaticanske vrtove.

Še isto popoldan smo obiskali Marijino cerkev Maria Maggiore ali Marije Snežne, kjer se shranjujejo pod glavnim oltarjem še ostanki Jezusovih jasilic. Pred jasilicami je kip klečečega papeža Pija IX.

Obiskali smo še najstarejšo cerkev, to je cerkev sv. Janeza v Lateranu, kjer je bil nekdanj sedež papežev. V bližini te cerkve je tudi znana cerkev „Santa croce in Gerusalemme“, kjer se shranjujejo ostanki Kristusovega križa in kjer so takozvane svete stopnice.

V soboto, dne 22. IV. popoldne smo doživeli papežovo avdienco v cerkvi svetega Petra. Polna cerkev, okoli 50.000 ljudi vseh narodnosti in od vseh krajev sveta je v gneči potrpežljivo čakala prihod svetega očeta, prepevajoč medtem svete pesmi v vseh jezikih.

Mogočen klic „Eviva il papa! — naj živi sveti oče!“ je naznanil njegov prihod. Švicarska garda je prinesla svetega očeta, visoko na stolu sedečega, v cerkev. Tako ga je lahko vsakdo videl. Od oltarja nad grobom svetega Petra je potem po zvočniku govoril sveti oče zbranim romarjem v italijanskem, francoskem, angleškem, nemškem in španskem jeziku. Govoril je v prostem govoru in vsi smo lahko občudovali njegovo veliko znanje jezikov. Posebej je še sveti oče pozdravil romarje iz Indije in Ceylona, ki so se zbrali v svojih lepih narodnih nošah tik ob papeževem

oltarju in so prinesli svetemu očetu posebno darilo.

Popoldne je bil posvečen obisku Kalkstovih katakomb, kjer nas je duhovnik, čuvar teh katakomb, posebno pozdravil v slovenskem jeziku. Pod izkušenim vodstvom smo si ogledali globoko pod zemljo ta stara krščanska grobišča in kraje, kjer se je opravljala, predno so stale cerkve, božja služba in kjer se je pretakala mučeniška kri prvih kristjanov.

Pomudili smo se tudi v koloseju, v starorimskem amfiteatru, kjer so nekdanj Rimljani gledali bitke med gladijatorji in celo pomorske bitke. In so pa tudi gledali, kako so trgale prve kristjane divje zveri.

Z vzvišanege mesta smo gledali na stari „forum romanum“ in po ostankih stavb smo si le deloma mogli predstavljati, kako je tudi poganski Rim bil po svojih umetninah in stavbah že občudovanja vreden in edinstven. Po obisku cerkve S. Pietro in vinculis in Ara coeli smo se vrnili na svoje stanovanje.

V nedeljo popoldne (dne 23. aprila) smo bili navzoči v cerkvi svetega Petra, kjer je bila papeževa sveta maša in obenem kanonizacija — proglašenje za svetnico — francoske redovnice Emilije de Rodat. To je bil višek lepote cerkvenega bogoslužja. Popoldne nas je zopet naš avtobus popeljal po mestu, da si ogledamo nekatere druge znamenitosti Rima in še druge cerkve, kakor cerkev sv. Pavla, sv. Ignacija, sv. Lovrencia, sv. Klementa. Obiskali smo tudi Pantheon in še druge znamenitosti.

Z mnogimi vtisi in z željo, da bi nam bilo še kdaj dano priti v te kraje, smo se v ponedeljek zjutraj odpeljali iz Rima proti jadranski obali Italije, kjer smo se pri Pesaro in Fano pripeljali do morja. V Rimini smo se nekaj časa še sprehajali ob obali in prispeli preko Ravene, Ferrare in Padove v Benetke. Noč je bila, ko smo dospeli v to pomorsko mesto in ponoči smo občudovali trg sv. Marka v nočni razsvetljavi.

Drugi dan smo god svetega Marka obhajali v cerkvi sv. Marka v Benetkah, ogledali smo si znamenitosti in končno smo se odpeljali zopet preko Vidma na Koroško, kjer je v mrzli noči gosto naltaval sneg.

**TSCHERNUTTER
THANINE**

**Celovec-Klagenfurt
Karfreitstraße 1**

Vsem naročnikom

Zahvala vsem onim, ki so se odzvali naši prošnji, da poravnajo naročnino. Kdor do sedaj naročnine še ni plačal, ima do 15. junija 1950 še možnost, da plača naročnino po stari ceni. To je od 1. X. 1949 do 31. XII. 1950 24.— šilingov,

ali celotno šilingov 19,20. Račune smo starim naročnikom po večini dostavili po pošti, deloma pa bodo zaupniki pobrali to naročnino.

Če pa pri dostavljanju lista karkoli ne bi bilo v redu, tedaj Vas prosimo, da se pri svojem poštnem uradu informirate in nas tudi takoj obvestite.

Od 15. junija bomo morali list vsem onim, ki ne plačajo v naprej, mesečno računati dva šilinga. Čim tesneje bo sodelovanje nas vseh, tem lažje bomo zboljšali list, tako da bo vsak z njim zadovoljen. Za inozemstvo stane list mesečno šil. 5.—

ali pa letno dva USA dolarja.

Uprava.

NAGRADA

Vsakemu, kdor pridobi za naš list 10 novih naročnikov, ki plačajo naročnino za eno leto naprej, bomo ob priliki polletnega romanja na sv. Višarje plačali vozne stroške.

Uprava.

Zadovoljstva . . .

iz vsake skodelice kave!

Zato uporabljaj

dobro kavino sestavo, mešanico

preparirano je za kuha

in dovršeno rahla!

Da, da MIROPA vsebuje vse!

Slavenske oddaje v radiu

SREDA, 17. maja:

14.30 Poročila, predavanje za gospodinjstvo, glasba.

ČETRTEK, 18. maja:

7.15 „Na svetu pride vse drugače“, nastopajo pevci s Krčanj.

PETEK, 19. maja:

14.30 Poročila in pregled svetovnega tiska.

SOBOTA, 20. maja:

9.00 Oddaja za mladino (nastopijo otroci iz št. Lenarta).

NEDELJA, 21. maja:

7.15 Duhovna obnova, pestra jutranja glasba igra v razvedrilo.

13.30 „Pol ure pri vaških godcih“.

PONEDELJEK, 22. maja:

14.30 Poročila, literarna oddaja.

TOREK, 23. maja:

14.30 Poročila, pouk slovenščine, predavanje za gospodarje, glasba.

Gledališče

Začetek predstav ob 20.00

Sreda, 17. V. Katarina in čarobna svetilka.

Četrtek, 18. V. Katarina in čarobna svetilka. Red C.

Petek, 19. V. Manon. Red A.

Sobota, 20. V. Katarina in čarobna svetilka.

Nedelja, 21. V. Manon.

Torek, 23. V. Manon.

Sreda, 24. V. Katarina in čarobna svetilka.

Oranje

Pijan je kmetič danes, pijan, a ne od sladkega vina, oral je, pobožal, poljubil je zdaj, to grudo topleje od sina.

Pregledal je pratiko in premotril, kam ptice so se obrnile, da pravega dne bodo roke zrno v prst položile.

Za voli zdaj stopa, pobožno, moleč, nikdo ga v teh mislih ne zmoti, le vrane s svojim večnim kra, kra, črviče pobirajo sproti.

Ko žena ga kliče s polja domov, ne da in ne da se mu iti, lepo ob večeru je sredi polja v zahvalo še Ave zmoliti.

Marijan Jakopič.

Desmica

Daleč, daleč je kraj, kjer tiho sva si govorila, daleč je tisti maj; no, kje si, noč svetla in mila?

Daleč, daleč je čas, ko vse se je komaj začelo, ko h tebi sem hodil v vas; povsod je cvetelo in pelo.

Daleč sta kraj in čas . . . Škrjančki se v zraku lovijo. Kje ti si? Kje sam jaz? Studenci zvonko žuborijo.

Borut Gregor

KINO

Celovec - Klagenfurt

Predstave dnevno ob 16., 18.15 in 20.30.

STADTTHEATER

16.—18. V. „Wenn Frauen träumen“ (Ako ženske sanjajo).

19.—22. V. „Die letzten Tage von Pompei“ (Zadnji dnevi Pompejev).

23.—25. V. „Freiwild“ (Divjačina).

PRECHTL

12.—18. V. „Entführung in den Karaihen“ (Ugrabitev na Karaibih).

19.—25. V. „Buffalo Bill“.

Predstave ob: 16., 18.15., 20.30 uri

VOLKSKINO

16.—18. V. „Liebe im Dreivierteltakt“ (Ljubezven v tričetrtinskem taktu).

CARINTHIA-LICHTSPIELE

12.—18. V. „Wildwest“ (Na divjem Zapadu).

19.—25. V. „Das goldene Edelweiss“ (Zlata planika).

Predstave ob: 16., 18.15., 20.30 uri

PETERHOF

12.—18. V. „Der Aufstand der Komanchen“ (Upor Komanhov).

19.—22. V. „Fort San Antonio“.

21. V. ob 10. in 14. uri pravljica predstava „Rumpelstilzchen“ (Palček)

23.—25. V. „Rakoczymarsch“.

Predstave ob: 16., 18.15., 20.30.

Beljak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE

16.—18. V. „Der Narr und die Dirne“ (Norec in pucestnica).

19.—22. V. „Das kleine Hofkonzert“ (Mali koncert na dvoru).

23.—25. V. „Herzen in Flammen“ (Srca v plamenih).

STADT-KINO

16.—18. V. „Das Bildnis des Dorian Gray“ (Slika Dorian Gray).

19.—22. V. „Der Dorimonarch“ (Vaški vladar).

23.—25. V. „5 auf der Hochzeitsreise“ (5 na poročnem potovanju).

Začetek predstav ob: 16., 18., 20. uri.

Elite Filmbühne

16.—18. V. „Indisches Grabmal“ (Indijski nagrobni spomenik).

Apollo Lichtspiele

16.—18. V. „Liebesheirat“ (Poroka iz lju. beznj).

19.—22. V. „Prozess dr. Jordan“.

23.—25. V. „Der Apfel ist ab“ (Jabolko je odtrgano).

KUPUJEM

KOŽE IN KOŽUHOVINO

po najvišjih dnevnih cenah

Hans Ban

TRGOVINA Z USNJEM

Celovec-Klagenfurt, Osterwitzg. 4

Prevzamem kože tudi v strojenje.

Zahvala

Ob prerani izgubi mojega nadvse ljubljenega in nepozabnega moža, sina, brata, strica in svaka gospoda

Rudolfa Zupan-a

posestnika, trgovca in ribogojnika iz Mojstrane v Jugoslaviji,

ki je moral po dolgotrajni mučni bolezni, katero je nadvse junaško prenašal, umreti v Feld am See zjutraj dne 30. aprila 1950 sredi dela v najlepši moški dobi, star šele 52 let.

Njegovo truplo je bilo iz kraja smrti prepeljano v Beljak, kjer je bilo dne 3. maja ob 15. uri položeno v začasni grob. Tu bo počakalo srečnejših časov in povratka v svojo nadvse ljubljeno domovino.

Spremljavo ob njegovi zadnji poti je pokazalo, kako zelo priljubljen in kako visoko cenjen je bil pokojnik. Od blizu in daleč so prihitali sorodniki, prijatelji in znanci, lovci in ribiči, izseljenci in izgnanci, da so mu izkazali prijateljstvo in zadnjo čast. — Predvsem se moram zahvaliti gg. bratom Eberle, ribogojstvu „Alpine“ v Feld am See, družini Polle, zastopnikom gozdne uprave in vsem darovalcem vencev in cvetja.

Zahvaljujem se posebej g. dr. med. Herm. Berger-ju za vso njegovo požrtvovalno zdravljenje in vsem, ki so pokojnika bodrili in tolažili v težki bolezni. — Srčna hvala preč. gospodu župniku Suchy-ju iz Sv. Petra, gospodu nadučitelju Berger-ju iz Feld am See, preč. gospodom duhovnikom iz taborišča v Spittalu ob Dravi za ganljive nagrobne govore v Feld am See in v Beljaku, v katerih so ovekovečili pokojnikovo delo ter njegovo brezmejno ljubezen do otroško oboževane matere, do domovine in do narave. — Prav posebno se zahvaljujem tudi pevskemu zboru iz Brnce, ki mu je zapel njegove ljubljene pesmi: „Vigred“, „Kje so tiste stezice“ in „Njav čez izaro“, zahvaljujem se pa tudi kvartetu fanfar. — Zahvaljujem se končno vsem številnim znancem iz krajev Feld am See, Seeboden, Stockenbol in še iz drugih oddaljenih krajev za številno spremljavo našemu ubogemu in nepozabnemu Rudiju na njegovi zadnji poti. — Zahvaljujem se tudi vsem, ki so v tako velikem številu izrazili pismeno sožalje. — Bog Vam vsem povrnil!

Feld am See, Beljak, 10. maja 1950.

Minca Zupan roj. Rabič, žena.
v imenu vseh sorodnikov.

MALI OGLAS

Moški in ženske, ki obvladajo perfektno jugoslovanske jezike, najdejo trajno zaposlitev pri dobri plači. Dopise in življenjepis naslovite na upravo lista pod naslovom „Zanesljiv“.

Čistilnica stekla in poslopj

Markus Tkalec-Bekina

Celovec-Klagenfurt
Neue Welt-Gasse 14. Tel. 43-60

se priporoča za STROJNO ČIŠČENJE tal, luženje, vpuščanje, loščenje, kakor tudi za ČIŠČENJE izloženih in stanovanjskih oken, stanovanj, uradov in šol.

Dnevne patelescine

gumbe, trakove, sukanec, svilo za šivanje, patentne zaponke, kroje
kupite pri

Grünen

Celovec - Klagenfurt
Burggasse

SUKANEC za ročno pletenje
PLETIVO
NOGAVICE
KOPALNE OBLEKE

kupite poceni in v veliki izbiri
v specialni trgovini za pletenine

MAX POLLANZ

CELOVEC-KLAGENFURT
Obstplatz 7

ŽE RODOVOM JE ZNANA
ZNAMKA

Huffer & Schrantz

AKTIENGESELLSCHAFT
CELOVEC-KLAGENFURT
Siriusstrasse 3 — Tel. 34-06, 34-07
daljnopis Celovec, št. 18.

Vetne ograje

Postelje iz jeklenih cevi

Železne konstrukcije

škarjaste ograje, železne ograje
vseh vrst, žični pleteži, žična tkiva,
posteljni vložki, Epeda-vložki,
bodeča žica

Tesnilni trakovi za lahkogradne
plošče

MLEKO IN MASLO V PROSTI PRODAJI

Notranje ministrstvo — oddelek za prehrano — je predlagalo, naj bi bila prodaja mleka in masla od 69. dodelitvene dobe naprej, to je od 17. julija t. l. prosta, torej brez nakaznic.

Od srede julija bi bile tako nakaznice le še za meso in sladkor, vendar pa predvidevajo, da bi po nadaljnjih dveh mesecih bile odpravljene tudi nakaznice za meso in bi tako ostale od jeseni naprej le še nakaznice za sladkor. Mogoče pa se bo posrečilo dobiti iz Amerike tudi zadostne količine trsnega sladkorja in bi tako od jeseni naprej bile živilske nakaznice popolnoma odpravljene.

KONJSKI SEMNJI LETA 1950

Deželna konjerejska zadruga za Koroško in vzhodno Tirolsko je objavila, da bo priredila v letu 1950 naslednje semnje za konje in žrebce, za žrebeta in letnike:

7. avgusta u Šmohorju,
19. avgusta v Beljaku,
21. avgusta v Bistrici na Dravi,
22. avgusta v Kötschach,
23. avgusta u Šmohorju,
24. avgusta v Bistrici na Zilji,
28. avgusta v Feldkirchen,
29. avgusta v Grabštajnu,
30. avgusta v Velikovcu,
31. avgusta v Gospe Sveti,
1. septembra v Št. Vidu ob Glini,
2. oktobra v Št. Vidu ob Glini.

AVTOBUS CELOVEC—VETRINJ

Od petka, dne 12. maja naprej je vzpostavljen na cesti Celovec—Vetrinj redni avtobusni promet. Promet na tej cestni progi oskrbuje celovško mestno avtobusno podjetje. Avtobusi vozijo na tej progi od šeste ure zjutraj naprej vsako uro. Čas vožnje je 16 minut.

ČAS DENAR JEZO

si lahko prihranite,
če zahtevate od nas
cenike, proračune in predvajanja.
Dobavljamo električni material,
motorje, dinamo in instalcijska
sredstva.

Sprejemamo naročila za elektro-
instalacije, električna popravila
vseh vrst in popravila
radioaparatorov.

Posredujemo priložnostne nakupe
rabljenih bencinskih motorjev.
Napišite svoje želje na dopisnico
in jo naslovite na:

Siutz in Selinschek

Celovec-Klagenfurt, Rengasse 5

„Varnost najprej!“ To je pregovor previdnega in preudarnega naroda. To varnost pa potrebujemo tudi v gospodinjstvu, posebno pri peki, da si prihranimo nekoristno jezo in škodo. Te varnosti pa ne nudi „katerikoli pečilni prašek“, temveč le pečilni prašek, ki vpliva dvakrat, enkrat v testu in drugič pri peki. In ta je:

König
BACKPULVER

Pomlad

Zopet se sklanjaš nad tihe gredice ljubljenska moja iz zorne mladosti, vsa ljubezniva in polna sladkosti, s cvetjem obrobljaš samotne stezice.

Rast si razlila čez polja pšenice pestro oblečena, vsa nasmehljana; glasno pozdravlja te pesem izbrana, sapice nežne ti božajo lice.

Ti nam odpiráš grobove življenja, ki jih ledena je burja kopala, čudeže zopet ponavljaš stvarjenja.

Tebe nebesa so zemlji poslala, da ji spet letos livade pogrneš, toda mladosti — oh, te mi ne vrneš!

Limbarski

Radio Schmidt

„Velika hiša malega človeka“

Radioaparati za vsakogar. Tovar-
niško novi 4 cevni Super od 526 S
naprej. — Popolnoma prenovljeni
aparati od 200 S dalje.
Najbolj moderna popravilnica.
Zarnice za dom in preprodajo.

CELOVEC - KLAGENFURT

Bahnhofstr. 22 — Tel. 29-48

RADIO in ELEKTRO APARATE

vseh vrst in tvrdk
samo pri vašem obrtniku

HANS KREUTZ

Celovec-Klagenfurt, Kramerg. 11

FOTO Ella Petrykiewicz

BELJAK - VILLACH

Nov naslov: Postgasse 3, - Tel. 49-36

Poročne in darilne slike za legitimacije. Izvrševanje fotoamaterskih del

FILME

DOBITE PRI FOTO-FILMU

HUBERT WANDERER

DOMGASSE 4

CELOVEC - KLAGENFURT

Razpošiljanje po pošti

VEDNO VELIKA IZBIRA

ORIENTALSKIH IN PERZIJSKIH PREPROG,

na roko vozlanih in zametnih (velournih) preprog ter tekačev.
Blago za pohištvo, zavese, pregrinjala za mize in divane.

Popusti za preprodajalce, hotele in gostilne. — Plačilne olajšave. — Dajemo v to stroko spadajoče nasvete za opremo sob, po želji tudi na licu mesta.

Strokovna trgovina za preproge, pohištveno blago in zavese

DIR. JOSEF RADLMAYR BELJAK - VILLACH

TRGOVINA NA DROBNO: POSTGASSE 3 TELEFON 47-67 - 4447

DIRNDL-CEFIR pristinobarvni za m samo S 15'20 pri MAX PLACHI • CELOVEC-KLAGENFURT, 8.-Mai-Straße 1

List izhaja vsako sredo. — Naroča se pod naslovom „Naš tednik“, Celovec, Viktringerring 26. — Cena mesečno 2 šil. Pri plačilu vnaprej stane list polletno 10.50, celloletno 31.20. Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik dr. Valentin Izsko, Celovec, Viktringerring 26. — Tisk: „Carinthia“, Celovec, Völkermarkter Ring 25. Telefonska številka uredništva in uprave 43-58. — Poštni čekovni urad št. 69.793.